

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

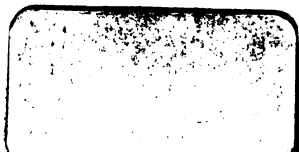
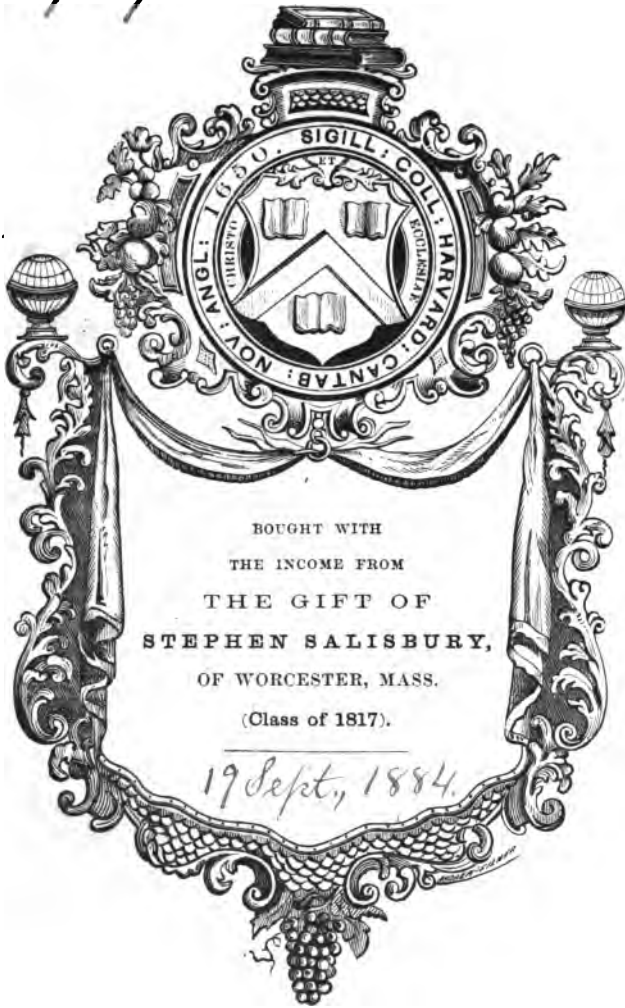
About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

Lc
29
/98

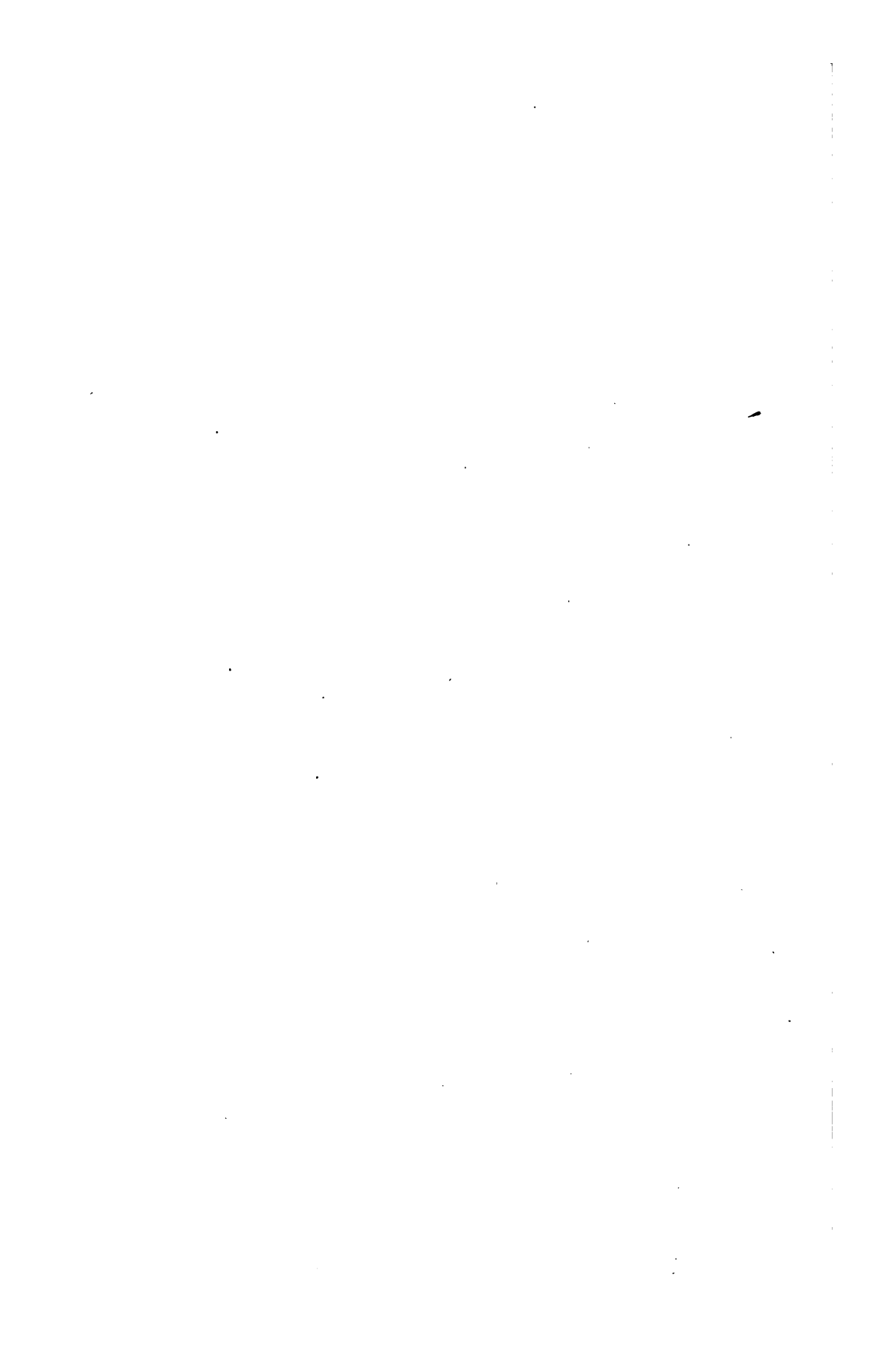
Lo 29.198

_____

_____

_____

1870.

Q. VALERII CATULLI

VERONENSIS

LIBER

EX RECENSIONE

CAROLI LACHMANNI.

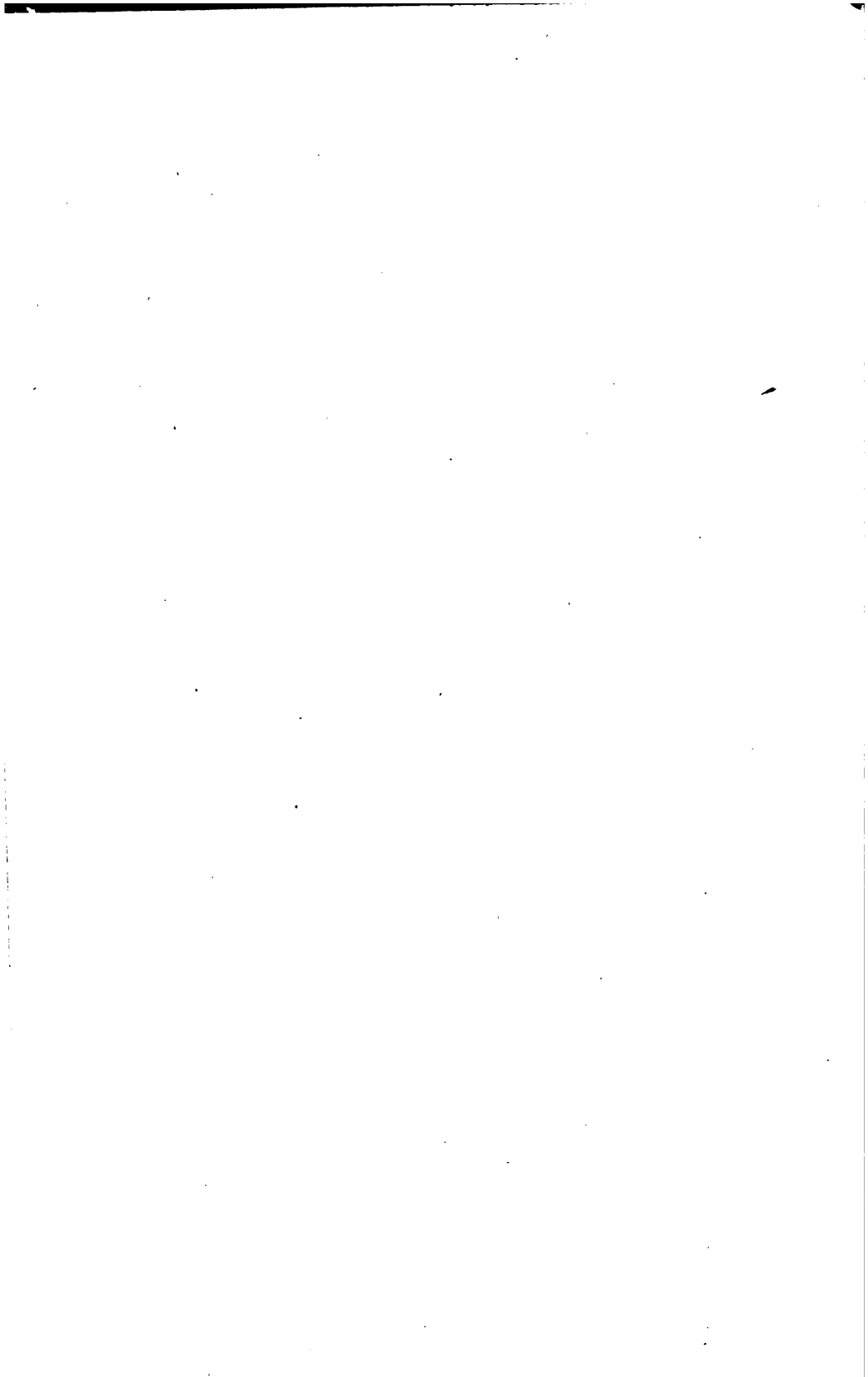
EDITIO TERTIA.

C.
BEROLINI

TYPIS ET IMPENSIS GE. REIMERI

A. 1874.

Q. VALERII CATULLI

VERONENSIS

LIBER

EX RECENSIONE

CAROLI LACHMANNI.

EDITIO TERTIA.

C.
BEROLINI

TYPIS ET IMPENSIS GE. REIMERI

A. 1874.

Sc 29. 198

1910+
Litt. Mus. Lond.

Ad patriam venio longis a finibus exul.
Causa mei reditus compatriota fuit,
Scilicet a calamis, tribuit cui Francia nomen;
Quique notat turbae praetereuntis iter.
Quo licet ingenio vestrum celebrate Catullum,
Cuius sub modio clausa papyrus erat.

Q. CATULLI
VERONENSIS
LIBER.

Quoi dono lepidum novum libellum
 Arido modo pumice expolitum?
 Corneli, tibi: namque tu solebas
 5 Meas esse aliquid putare nugas
 Iam tum cum ausus es unus Itolorum
 Omne aevum tribus explicare chartis
 Doctis, Iuppiter, et laboriosis.
 Quare habe tibi quicquid hoc libelli
 10 Qualecunque quidem
   patrona virgo,
 Plus uno maneat perenne saeculo.

Codices *D* et *L* (h. e. Caroli Dati et Laur. Santenii), cum quorum alterutro ceteri non interpolati ubique consentiunt, hac editione totos exhibemus, quas emendationes nullo auctore indicato recepimus, eae Italici saeculi xv debentur.

1, 1. Q. Catulli *Riccardianus* (pl. 50. ord. 4. cod. 28), Q. Catulli *D*, Catulli *L* cum *Parisino regio 7989 et Laurentiano a. 1457* (pl. 33, 12). Q. dicitur *Plinio h. n. 37, 6. C. Appuleio apolog. p. 279 Elm. et Hieronymo in chron. n. 1930. Valerius Catullus Suetonio Iul. 73, Porphyroni ad Horatii serm. 1, 10, 19 et commentatori Cruquiano p. 398. Veronensis] conf. interpr. Vergil. Veron. ecl. 6, 1. Non. 15, 28 p. 546 et Priscian. p. 546 P.* liber incipit *DL*. 2. Qui *D* et *Guilelmus Pastrngicus de originibus rerum p. 86 v.*, Cui *L* et *exemplaria Ausonii praef. ad Pacatum et praef. griphi.* 3. Arido vel *Arrido libri, itaque interpr. Vergilii Veron. ecl. 6, 1, Terentianus Maurus v. 2563, Marius Victorinus p. 2596 et Isidorus orig. 6, 12. at Servius ad Aen. 12, 587 'Pumicem autem iste masculino genere posuit, et hunc sequimur: nam et Plautus ita dixit: licet Catullus dixerit feminino.'* hinc *Itali Arida, itaque Atilius Fortun. Putschii p. 2676. arrida Pastrngicus.* pumice *D*, Punicae *Pastrngicus.* 4. 5. *conf. Plinium praef. nat. hist.* 6. tum] tamen *DL.* es] est *DL.* 9. tibi habe *DL.* libelli] mei *Parisinus et Laurentianus.* 11. quidem *D*: quod *L.* 13. peremne *D.*

Passer, deliciae meae puellae,
 15 Quicum ludere, quem in sinu tenere,
 Quoi primum digitum dare adpetenti
 Et acris solet incitare morsus,
 Cum desiderio meo nitenti
 Carum nescio quid libet iocari
 20 Et solaciolum sui doloris,
 Credo ut cum gravis acquiescet ardor;
 Tecum ludere sicut ipsa possem
 Et tristis animi levare curas!
 25 Tam gratum est mihi quam ferunt puellae
 Pernici aureolum fuisse malum,
 Quod zonam soluit diu ligatam.

Lugete, o Veneres Cupidinesque,
 Et quantum est hominum venustiorum.
 30 Passer mortuus est meae puellae,
 2 Passer, deliciae meae puellae,
 Quem plus illa oculis suis amabat:
 Nam mellitus erat suamque norat
 Ipsa tam bene quam puella matrem,
 5 Nec sese a gremio illius movebat,
 Sed circumsiliens modo huc modo illuc
 Ad solam dominam usque pipilabat.
 Qui nunc it per iter tenebricosum
 Illuc, unde negant redire quenquam.
 10 At vobis male sit, malae tenebrae
 Orci, quae omnia bella devoratis:
 Tam bellum mihi passerem abstulistis.

1, 14. *Atilius Fortunatianus* p. 2698 *P.* *Censorinus* qui dicitur
 p. 97 *Iahnii*. 16. Qui *D*, Cui *L*. ac petenti *L*, ac appetenti *D*.
 18. mei *D*. 20. In *Itali*: sed. v. 20, 17. 21. uti gravis *Schra-*
derus. acquiescat *Itali*. 22. Et tecum *L*. luderem *D*. 23. 'Post
 hoc carmen in codice antiquissimo et manu scripto ingens sequitur
 fragmentum' *Alexander Guarinus*. 'In v. c. spatium est hic longum,
 post quod sequitur 'Tam gratum mihi' *Perreius*. 27. ligatam *DL*
 et *Priscianus* p. 546 *P.*: negatam *Laurentianus*.

2, 1. om *L*, *Parisinus*, *Laurentianus*. 4. Ipsam *D*. 5. se *L*.
 7. piplabat *L*. 8. pariter *L*. tenebrosam *DL*. 9. Illuc *Se-*
neca in *apocolocyntosi* p. 856: illud *DL*.

O factum male! io miselle passer,
 Tua nunc opera meae puellae
 15 Flendo turgiduli rubent ocelli.

Phaselus ille, quem videtis, hospites,
 Ait fuisse navium celerrimus,
 Neque ullius natantis impetum trabis
 Nequisse praeterire, sive palmulis
 20 Opus foret volare sive linteo.
 Et hoc negat minacis Adriatici
 Negare litus insulasve Cycladas
 Rhodumque nobilem horridamque Thraciam
 Propontida trucemve Ponticum sinum,
 25 Ubi iste post phaselus antea fuit
 Comata silva: nam Cytorio in iugo
 Loquente saepe sibilum edidit coma.
 Amastri Pontica et Cytore buxifer,
 Tibi haec fuisse et esse cognitissima
 30 Ait phaselus: ultima ex origine
 3 Tuo stetisse dicit in cacumine,
 Tuo imbuisse palmulas in aequore,
 Et inde tot per impotentia freta
 Herum tulisse, laeva sive dextera
 5 Vagaret aura, sive utrunque Iuppiter
 Simul secundus incidisset in pedem;
 Neque ulla vota litoralibus deis
 Sibi esse facta, cum veniret a marei
 Novissime hunc ad usque limpidum lacum.
 10 Sed haec prius fuere: nunc recondita

2, 13. Bonum factum *DL.* o (proh *Baptista Guarinus*) miselle
 passer *vel* passer o miselle *Itali*: bonus ille passer *DL.* 14. mea
schol. Iuvenal. 6, 8. p. 598 *Cram.* 16. ille *DL.*, *Marius Victorinus*
p. 2571 *P.*, *Augustinus de musica* 5, 6 (11). 8 (16), *schol. Lu-*
ciani 5, 518: iste *Censorinus de metr.* p. 94 *Iahn.* 17. Aiunt *DL.*
 celerrimum *DL.* 18. illius *DL.* trabis] tardis *DL.* ratis *corr*
Paris. 19. Neque esse *DL.* sine *DL.* 20. sine *DL.*
 21. mina ei *D.* ei minas *L.* 23. Rhodiumque *D.* tractam *D.*
 25. post *om L.* 26. cytherio *D.* citeorio *L.* 28 cytheri *DL.*
 29. cognotissima *DL.*
 3, 2. Tuas *DL.* 5. Vocaret *D.* Vocare *L:* *correz.* cura
DL. 7. litoralibus *D.* diis *DL.* 8. amaret *DL.*

Vale, puella. iam Catullus obdurat,
 Nec te requiret nec rogabit invitam:
 At tu dolebis, cum rogaberis nulla.
 Scelestā, ne te. quae tibi manet vita!
 10 Quis nunc te adibit? cui videberis bella?
 Quem nunc amabis? cuius esse diceris?
 Quem basiabis? cui labella mordebis?
 At tu, Catulle, destinatus obdura.

Veranni, omnibus e meis amicis
 15 Antistans mihi milibus trecentis,
 Venistine domum ad tuos Penates
 Fratresque unanimos suamque matrem?
 Venisti. o mihi nuntii beati!
 Visam te incolumem audiamque Hiberum
 20 Narrantem loca, facta, nationes,
 Ut mos est tuus, applicansque collum
 Iocundum os oculosque suaviabor.
 O quantum est hominum beatiorum,
 Quid me laetius est beatiusve?

25 Varus me meus ad suos amores
 Visum duxerat e foro otiosum,
 Scortillum, ut mihi tum repente visum est,
 Non sane inlepidum neque invenustum.
 Huc ut venimus, incidere nobis
 30 Sermones varii, in quibus, quid esset
 6 Iam Bithynia, quo modo se haberet,
 Ecquonam mihi profuisset aere.
 Respondi id quod erat, nihil neque ipsis
 Nec praetoribus esse nec cohorti.
 5 Cur quisquam caput unctius referret,

5, 9. vae te *B. Venator.* tibi *om L.* tibi quae *Parisinus.*
 14. Veranni ex omnibus meis *L.* 15. Antistas *DL.* mihi *om D.*
 17. uno animo *L.* sanamque *Parisinus.* anamque *Faernus.*
 19. Visamque incolumem *D.* 21. tuis *L.* tuum *D.* 22. suavior
L. 25. Varius *L.* Verannius *D.* 27. ut tunc mihi *L.* tunc *Laurentianus.*

6, 1. se] posse *DL.* 2. Et quoniam *D.* Et quoniam *L. correxit Stadius.* here *D.* 3. neque ipsis *Parisinus et Laurentianus:* neque in ipsis *D.* neque nec in ipsis *L.* 4. Nec *om L.*

Praesertim quibus esset irrumator
 Praetor non facerent pili cohortem.
 'At certe tamen,' inquit 'quod illic
 Natum dicitur esse, comparasti
 10 Ad lecticam hominis.' ego, ut puellae
 Unum me facerem beatiorem,
 'Non' inquam 'mihi tam fuit maligne,
 Ut, provincia quod mala incidisset,
 Non possem octo homines parare rectos.'
 15 At mi nullus erat neque hic neque illic,
 Fractum qui veteris pedem grabati
 In collo sibi collocare posset.
 Hic illa, ut decuit cinaediorum,
 'Quaeso' inquit 'mihi, mi Catulle, paulum
 20 Istos commoda: nam volo ad Serapim
 Deferri.' 'mane me' inquit puellae

Istud, quod modo dixeram, me habere,
 Fugit me ratio: meus sodalis
 25 Cinna est Gaius, is sibi paravit.
 Verum, utrum illius an mei, quid ad me?
 Utor tam bene quam mihi pararim.
 Sed tu insulsa male ac molesta vivis,
 Per quam non licet esse negligentem.'

30 **F**uri et Aureli, comites Catulli,
 7 Sive in extremos penetrabit Indos,
 Litus ut longe resonante Eoa
 Tunditur unda,
 Sive in Hyrcanos Arabesque molles
 5 Seu Sacas sagittiferosque Parthos,

6, 7. faceret *L*, facere *Laurentianus*. faciens *Gronovius de sest.*
 3, 17. 8. Ac *D*. 14. octo *L*: cito *D*. 15. mihi *L*. nec hic
 nec *D*. 16. Fractum quae *L*, Fractumque *Laurentianus et pr Ric-*
cardianus. 18. docuit *DL*. 20. Istos: commodum enim *Han-*
dus. nam *D*: non *L*. sarapim *D*. 21. minime *Pontanus*.
 inquit *DL*. 22. 'Post inquit puellae fenestra sequitur in codice ve-
tusto' Alexander Guarinus. 25. Cuma *DL*. Caius *Itali*: gravis
DL. 26. a me *L*. 27. paratum *D solus*. 28. insula *DL*.
 hac *D*, et *L*.

7, 1. penetravit *DL*. 2. ut *Parisinus*: ubi *DL*. 5. Sive
 sagas *DL*. sagittiferosve *Laurentianus*.

Sive qua septemgeminus colorat
 Aequora Nilus,
 Sive trans altas gradietur Alpes,
 Caesaris visens monumenta magni,
 10 Gallicum Rhenum horribilesque ulti-
 mosque Britannos,
 Omnia haec, quaecunque feret voluntas
 Caelitum, temptare simul parati,
 Pauca nuntiate meae puellae
 15 Non bona dicta.
 Cum suis vivat valeatque moechis,
 Quos simul complexa tenet trecentos,
 Nullum amans vere, sed identidem omnium
 Ilia rumpens:
 20 Nec meum respectet, ut ante, amorem,
 Qui illius culpa cecidit velut prati
 Ultimi flos, praetereunte postquam
 Tactus aratro est.

Marrucine Asini, manu sinistra

25 Non belle uteris in ioco atque vino:
 Tollis lintea negligentiorum.
 Hoc salsum esse putas? fugit te, inepte:
 Quamvis sordida res et invenusta est.
 Non credis mihi? crede Pollioni
 30 Fratris, qui tua furta vel talento
 8 Mutari velit: est enim leporum
 Disertus puer ac facetiarum.
 Quare aut hendecasyllabos trecentos
 Expecta, aut mihi linteum remitte,
 5 Quod me non movet aestimatione,
 Verum est mnemosynum mei sodalis.
 Nam sudaria Saetaba ex Hiberis
 Miserunt mihi muneri Fabullus

7, 6. quae DL. 9. videns DL. 10. que om Parisinus et
 Laurentianus. horribiles et vel horribilesque in Itali. horrible
 aequor Hauptius. 12. feret Laurentianus: fere L, ferre D.
 21. Cui L. 22. postquam D. 24. Matrucine DL. finestra D.
 26. negligentiarum D. 27. falsum DL.
 8, 5. extimatione D. 6. nemo sinum DL. 7. thessala D.
 exhibere DL. 8. numeri L.

Et Verannius: haec amem necesse est
 10 Ut Veranniolum meum et Fabullum.

Cenabis bene, mi Fabulle, apud me
 Paucis, si tibi dii favent, diebus,
 Si tecum attuleris bonam atque magnam
 Cenam, non sine candida puella
 15 Et vino et sale et omnibus cachinnis.
 Haec si, inquam, attuleris, venuste noster,
 Cenabis bene: nam tui Catulli
 Plenus sacculus est aranearum.
 Sed contra accipies meros amores
 20 Seu quia suavius elegantiusve est:
 Nam unguentum dabo quod meae puellae
 Donarunt Veneres Cupidinesque,
 Quod tu cum olfacies, deos rogabis,
 Totum ut te faciant, Fabulle, nasum.

25 Nei te plus oculis meis amarem,
 Iocundissime Calve, munere isto
 Odissem te odio Vatiniano:
 Nam quid feci ego quidve sum locutus,
 Cur me tot male perderes poetis?
 30 Isti dii mala multa dent clienti,
 9 Qui tantum tibi misit impiorum.
 Quod si, ut suspicor, hoc novum ac repertum
 Munus dat tibi Sulla litterator,
 Non est mi male, sed bene ac beate,
 5 Quod non dispereunt tui labores.
 Dii magni, horribilem et sacrum libellum.
 Quem tu scilicet ad tuum Catullum
 Misti, continuo ut die periret,
 Saturnalibus, optimo dierum!
 10 Non non hoc tibi, salse, sic abibit:

8, 9. 10. verranius, verraniolum *D*, veranius, veraniolum *L*.
 10. Et *DL*. 12. sit *D*. 16. unquam *D*. 18. aranarum *D*.
 19. meos *pr L*. 20. quod *D*. 25. Ne *L*, Me *D*. 29. malis *DL*.
 30. dant *DL*.

9, 2. ac *L*: hoc *D*. 3. sulla *pr L*: si illa *D et corr L*, Sylla
Marcianus Cap. 3, p. 51. 4. mihi *DL*. 8. Misisti *DL*. 9. *Ma-*
crobius Sat. 2, 1. 10. Non modo hoc *D*. false *DL*.

Nec se subleuat ex sua parte, sed velut alnus
 In fossa Liguri iacet suppernata securi,
 Tantundem omnia sentiens quam si nulla sit usquam,
 Talis iste meus stupor nil videt, nihil audit,
 15 Ipse qui sit, utrum sit an non sit, id quoque nescit.
 Nunc cum volo de tuo ponte mittere pronum,
 Si pote stolidum repente excitare veternum
 Et supinum animum in gravi derelinquere caeno,
 Ferream ut soleam tenaci in voragine mula.

20 Aureli, pater esuritionum,
 Non harum modo, sed quot aut fuerunt
 Aut sunt aut aliis erunt in annis,
 Paedicare cupis meos amores.
 Nec clam: nam simul es, iocaris una,
 25 Haeres ad latus, omnia experiris.
 Frustra: nam insidias mihi instruentem
 Tangam te prior irrumatione.
 Atque id si faceres satur, tacerem:
 Nunc ipsum id doleo, quod esurire
 30 Me me puer et sitire discet.
 12 Quare desine, dum licet pudico,
 Ne finem facias, sed irrumatus.

Suffenus iste, Vare, quem probe nosti,
 Homo est venustus et dicax et urbanus,
 5 Idemque longe plurimos facit versus.
 Puto esse ego illi milia aut decem aut plura
 Perscripta, nec sic ut fit in palimpsesto

11. n. Nec me DL. 12. ligari in fragmento Festi p. 114.
 suppernata *ibidem*: superata DL. 14. nil| nihil DL. 15. quid
 sit D. 16. Hunc L. eum D: enim L. 17. potest olidum DL.
 correctum in excerptis Minturni. 18. delinquere DL. 19. Ferrea
 D. nulla Laurentianus et Riccardianus, nulla L. 20. exuritionum
 DL. 21. quod L. 22. es D: et L, ex Laurentianus et Ric-
 cardianus. 23. Haerens DL. correxit Fossius. experibus L, ex-
 peribus D. 27. prius L. irrumatione DL. 28. id si L: ipsi
 D. 29. id ipsum D. exurire DL. 30. Ah me me Scaliger.
 12. 1. desinat D, desinas L. 2. Nec DL. irruminatus sum
 DL. 3. vale D. 5. Idque D. 6. ego esse DL. 7. palmi
 septo DL. potius palimpseston.

- Relata: chartae regiae, novei libri,
 Novi umbilici, lora rubra, membrana
 10 Directa plumbo, et pumice omnia aequata.
 Haec cum legas tu, bellus ille et urbanus
 Suffenus unus caprimulgus aut fossor
 Rursus videtur: tantum abhorret ac mutat.
 Hoc quid putemus esse? qui modo scurra
 15 Aut siquid hac re tritius videbatur,
 Idem infaceto est infacetiore rure,
 Simul poemata attigit, neque idem unquam
 Aequae est beatus ac poema cum scribit:
 Tam gaudet in se tamque se ipse miratur.
 20 Nimirum idem omnes fallimur, neque est quisquam,
 Quem non in aliqua re videre Suffenum
 Possis. suus cuique attributus est error:
 Sed non videmus, manticae quod in tergo est.

- F**urei, cui neque servus est neque arca
 25 Nec cimex neque araneus neque ignis,
 Verum est et pater et noverca, quorum
 Dentes vel silicem comesse possunt;
 Est pulchre tibi cum tuo parente
 Et cum coniuge lignea parentis.
 30 Nec mirum: bene nam valetis omnes,
 13 Pulchre concoquitis, nihil timetis,
 Non incendia, non graves ruinas,
 Non furta impia, non dolos veneni,
 Non casus alios periculorum.
 5 Atqui corpora sicciora cornu
 Aut siquid magis aridum est habetis
 Sole et frigore et esuritione.
 Quare non tibi sit bene ac beate?

12, 8. nove *L*, novem *D*, noveque *Riccardianus*. 9. membranae *DL*. 10. Detecta *DL*. 11. Nec *D*. 15. tristius *DL*.
 16. infacetiore] infaceto *DL*. 17. poema *L*. 18. ac] ah *DL*, ha *Laurentianus*. 19. tanquam *DL*. 20. omnis *D*. quicquam *D*.
 23. *Porphyrio ad Horatii serm.* 2, 3, 299. 25. nec araneus *L*.
 27. sylices *D*. 28. pulcrum *D*. 30. Ne mirum *L*, Nimirum *D*.
 Nil mirum *N. Heinsius*.

13, 1. concoquitis *D*. 2. minas *pr L*. 3. facta *L*, fata *D*:
 correxit *Hauptius*. 5. Aut qui *DL*. corpora] cornua *pr L*.
 6. aridum magis est *DL*. abietis *L*. 7. exuritione *D*. 8. si *D*.

A te sudor abest, abest saliva,
 10 Mucusque et mala pituita nasi.
 Hanc ad munditiam adde mundiozem,
 Quod culus tibi purior salillo est,
 Nec toto decies cacas in anno,
 Atque id durius est faba et lapillis,
 15 Quod tu si manibus teras fricesque,
 Non unquam digitum inquinare possis.
 Haec tu commoda tam beata, Furi,
 Noli spernere nec putare parvi,
 Et sestertia quae soles precari
 20 Centum desine: nam sat es beatus.

Qui flosculus es Iuventiorum,
 Non horum modo, sed quot aut fuerunt
 Aut posthac aliis erunt in annis,
 Mallem divitias Midae dedisses
 25 Isti, quoi neque servus est neque arca,
 Quam sic te sineres ab illo amari.
 'Qui? non est homo bellus?' inquires. est:
 Sed bello huic neque servus est neque arca.
 Hoc tu quam lubet abiice elevaque:
 30 Nec servum tamen ille habet neque arcam.

14 Cinaede Thalle, mollior cuniculi capillo
 Vel anseris medullula vel imula auricilla
 Vel peñe languido senis situque araneoso,
 Idemque Thalle turbida rapacior procella,
 5 Cum diva munerarios ostendit oscitantes,

13, 9. salva *D.* 10. Muccusve *DL.* 12. tibi culus *D.*
 14. atque lapillis *Riccardianus*, atque labillis *D.* 15. si tu *D.*
 feras *pr L.* 16. posses *DL.* 17. Nec *D solus.* tua *DL.*
 19. sextertia *D.* 20. satis beatus *DL.* 21. est *DL.* 24. Midae
Is. Vossius: mi *DL.* 26. cui nec *D.* qui nec *L.* nec arca *L.*
 28. est *om L.* 29. Nec *D.* quam *L.*: qua *Laurentianus*, quia
Riccardianus, quidem *D.* abice *L.*

14, 1. cuniculi *DL.* 2. medulla *D.* imula *Parisius et Lau-*
rentianus: imulla *L.* nulla *D et pr Riccardianus.* moricilla *DL.*
correxit Scaliger. 5. mulier aves (arios margo *L*) *DL.* mulier alios
Laurentianus et pr Riccardianus. mulier avos 'sic scriptum est in co-
 dice vetustissimo et venerando Romanae bibliothecae . . .' *Perreius.*
ego. ex li feci n. munerarius est qui munera dat vel invitus et osci-
tanti rapta. mulierarios Hauptius. ostendet D.

Remitte pallium mihi meum, quod involasti,
 Sudariumque Saetabum catagraphosque Thynos,
 Inepte, quae palam soles habere tanquam avita.
 Quae nunc tuis ab unguibus reglutina et remitte,
 10 Ne laneum latusculum manusque mollicellas
 Inusta turpiter tibi flagella conscribissent,
 Et insolenter aestues velut minuta magno
 Deprensa navis in mari vesaniente vento.

Furi, villula nostra non ad Austri
 15 Flatus opposita est neque ad Favoni
 Nec saevi Boreae aut Apeliotae.
 Verum ad milia quindecim et ducentos.
 O ventum horribilem atque pestilentem!

Minister vetuli puer Falerni
 20 Inger mi calices amariores,
 Ut lex Postumiae iubet magistrae
 Ebriosa acina ebriosioris.
 At vos quo lubet hinc abite, lymphae
 Vini pernicies, et ad severos
 25 Migrate: hic merus est Thyonianus.

Pisonis comites, cohors inanis
 Aptis sarcinulis et expeditis,
 Veranni optime tuque mi Fabulle,
 Quid rerum geritis? satisne cum isto
 30 Vappa frigoraque et famem tulistis?
 15 Ecquidnam in tabulis patet lucelli
 Expensum, ut mihi, qui meum secutus
 Praetorem refero datum lucello

14, 7. sathabum *DL*, sethabum *Laurentianus*. thinos *D*, thymos *L*. 9. tuis ó ingunibus *D*. 11. Insula *DL*. conscribissent *L*, conscribent *D*. 12. velut inimica *DL*. 15. favoni *DL*. 16. apeliote *DL*. 20. Inger *codex Gellii Schoppianus* 7, 20: Inger *DL*. Inger *εἰσρασόν gloss. Labb. p. 93^b*. 22. Ebriosa *codices Gellii (ipse Gellius, ut Hauptius vidit, Ebria): Ebriosae DL*. acina *codices Gellii, ut videtur: acino D, acinae L*. 23. quod iubet *DL*. 25. meus est antonianus *L*. 28. Verani *D*.

15, 1. Et quid nam *D*, Vt quid nam *L*.

'O Memmi, bene me ac diu supinum
 5 Tota ista trabe lentus irrumasti.
 Sed, quantum video, pari fuistis
 Casu: nam nihilo minore verpa
 Farti estis. pete nobiles amicos.
 At vobis mala multa dii deaeque
 10 Dent, obprobria Romulei Remique.

Quis hoc potest videre, quis potest pati,
 Nisi impudicus et vorax et aleo,
 Mamurram habere quod Comata Gallia
 Habebat ante et ultima Britannia?
 15 Cinaede Romule, haec videbis et feres?
 Et ille nunc superbus et superfluens
 Perambulabit omnium cubilia
 Ut albulus columbus aut Adoneus?
 Cinaede Romule, haec videbis et feres?
 20 Es impudicus et vorax et aleo.
 Eone nomine, imperator unice,
 Fuisti in ultima occidentis insula,
 Ut ista vestra diffututa mentula
 Ducenties comesset aut trecenties?
 25 Quid est alid sinistra liberalitas?
 Parum expatratum an parum elluatum est?
 Paterna prima lancinata sunt bona:
 Secunda praeda Pontica: inde tertia
 Hibera, quam scit annis aurifer Tagus.
 30 Hunc Galliae timet et Britanniae.
 16 Quid hunc malum fovetis? aut quid hic potest,

15, 4. O memini *L*, Omnem mi *D*. hac *L*. 5. trahae *D*.
 6. pari *Laurentianus*: parum *DL*. fuisti *D*. 7. Casum *D*, Ca-
 sus *L*. verpa *Laurentianus*: verba *DL*. 8. Facti *D*. 10. op-
 probria romuli *D*. 11. 12. *Quintilianus* 9, 4, 141. 13. Manu mur-
 ram *L*, Nam murram *D*. v. *Plin. hist. nat.* 36, 6. 14. Habeat *L*.
 ante et *Stattius*: cum te et *L*, et cum te *D*. 17. Perambulavit
DL. 18. idoneus *DL*. correxit *Stattius*. 23. nostra *L*. diffu-
 tura *DL*. potius defututa. 25. alit *L*, ait *D*. aliud *Baptista Gua-*
rinus, alid *Stattius*. 26. expatratum *ἐπετέλειον glossarium Philoxeni*,
ἐκπέτω, ἐπὶ συνοβολάς, expatro *Cyrilli*. 27. primum *DL*. correxit
Scaliger. 29. Hibera om *D*. sit *DL*. anni *D*. 30. timent
L. fortasse Time Britannia, hunc timete Galliae.

16, 1. hic] hinc *DL*.

Nisi uncta devorare patrimonia?
Eone nomine urbis, opulentissime
Socer, generque, perdidistis omnia?

- 5 **A**lphene inmemor atque unanimis false sodalibus,
Iam te nil miseret, dure, tui dulcis amiculi?
Iam me prodere, iam non dubitas fallere, perfide?
Eheu quid faciant, dic, homines, cuive habeant fidem?
Certe tute iubebas animam tradere, inique, me
10 Inducens in amorem, quasi tuta omnia mi forent.
Idem nunc retrahis te ac tua dicta omnia factaque
Ventos irrita ferre ac nebulas aerias sinis.
Si tu oblitus es, at dii meminerunt, meminit Fides,
Quae te ut paeniteat postmodo facti faciet tui:
15 Nec facta impia fallacum hominum caelicolis placent.
Quae tu negligis, ac me miserum deseris in malis.

- P**aene insularum, Sirmio, insularumque
Ocelle, quascunque in liquentibus stagnis
Marique vasto fert uterque Neptunus,
20 Quam te libenter quamque laetus in viso,
Vix mi ipse credens Thyniam atque Bithynos
Liquisse campos et videre te in tuto!
O quid solutis est beatius curis,
Cum mens onus reponit, ac peregrino
25 Labore fessi venimus larem ad nostrum
Desideratoque acquiescimus lecto.
Hoc est, quod unum est pro laboribus tantis.
Salve, o venusta Sirmio, atque hero gaude:
Gaudete vosque, o Lydiae lacus undae:
30 Ridete, quicquid est domi cachinnorum.

16, 2. cuncta *L.* 3. verbis *D.* orbis *Hauptius*. *fortasse* o piis-
sime. 4. Gener socerque *catal. Verg.* 3, 6. 6. nihil *DL.* duri *D.*
7. me *post* non *add L.* ante non *D.* per fidem *D.* 8. Oheu *DL.*
quod *D.* dico *DL.* 9. me *om DL.* 10. Tu ducens *D.* omnia
tuta *DL.* 11. Idem *Laurentianus*: Inde *DL.* ad tua *D.*
12. Vento *D.* aereas *pr L.* 13. ut dii *L.* audii (*ni fallor*) *D.*
14. postremo *D.* 15. et 16 *huc revocavi, cum in libris sequerentur*
versum septimum. 15. improba *D.* 16. Quos *margo L.* 20. li-
bente *L.* 21. mihi *DL.* crederis *D.* thimiam *DL.* bithi-
nios *L.* 22. Gaude *L.* vos quoque *DL.* vosque *vel* vos o *Itali.*
Lydiae] *immo* Libuae.

17 **A**mabo, mea dulcis Ipsithilla,
 Meae deliciae, mei lepores,
 Iube ad te veniam meridiatum.
 Et si iusseris illud, adiuvato,
 5 Nequis liminis obseret tabellam,
 Neu tibi lubeat foras abire,
 Sed domi maneat paresque nobis
 Novem continuas fututiones.
 Verum, siquid ages, statim iubeto:
 10 Nam pransus iaceo et satur supinus
 Pertundo tunicamque palliumque.

O furum optime balneariorum
 Vibenni pater, et cinaede fili,
 (Nam dextra pater inquinatiore,
 15 Culo filius est voraciore)
 Cur non exilium malasque in oras
 Itis, quandoquidem patris rapinae
 Notae sunt populo, et natis pilosas,
 Fili, non potes asse venditare.

20 **D**ianae sumus in fide
 Puellae et pueri integri:
Dianam pueri integri
 Puellaeque canamus.
 O Latonia, maximi
 Magna progenies Iovis,
 25 Quam mater prope Deliam
 Deposivit olivam,
 Montium domina ut fores
 Silvarumque virentium
 Saltuumque reconditorum
 30 Amniumque sonantium.
 18 Tu Lucina dolentibus

17, 1. *ipsythila D, Ipsitila L.* 3. *meridianum L.* 4. *libeat L.* 5. *est in D.* 6. *volantiore pr L.* 7. *horas D.* 8. *nates D.* 9. *potest DL.* 10. *ase vendicare D, ad se vindicare L.*
 'Dianae pueri integri *Pontanus ex v. c. Perreius: om DL.* *Dianam excerpta Italorum.* 23. *O Latona L.* 26. *Deposuit DL.*
 27. *dominam D.* 30. *Omniumque (Omniam D) sonantium DL.*

Iuno dicta puerperis,
 Tu potens Trivia et notho es
 Dicta lumine Luna.
 5 Tu cursu, dea, menstruo
 Metiens iter annuum
 Rustica agricolae bonis
 Tecta frugibus explēs.
 Sis quocunque tibi placet
 10 Sancta nomine, Romulique,
 Antiquē ut solita es, bona
 Sospites ope gentem.

Poetae tenero, meo sodali
 Velim Caecilio, papyre, dicas,
 15 Veronam veniat, Novi relinquens
 Comi moenia Lariumque litus:
 Nam quasdam volo cogitationes
 Amici accipiat sui meique.
 Quare, si sapiet, viam vorabit,
 20 Quamvis candida milies puella
 Euntē revocet manusque collo
 Ambas iniiciens roget morari,
 Quae nunc, si mihi vera nuntiantur,
 Illum deperit inpotente amore:
 25 Nam quo tempore legit inchoatam
 Dindymi dominam, ex eo misellae
 Ignes interiorem edunt medullam.
 Ignosco tibi, Sapphica puella
 Musa doctior: est enim venuste
 30 Magna Caecilio inchoata mater.

19 **A**nnales Volusi, cacata charta,
 • Votum solvite pro mea puella.

18, 3. noto est *D.* 5. menstrua *DL.* 9. Scis quaecunque
DL. placent *L.* 10. nomine que romuli *L.* 11. Antiquam
Itali, Antiquē *Scaliger.* solitas es *L.* 23. mihi si *L.* 24. im-
 potente *Charisius p. 108:* inpotentem *DL.* amorem *L.* 25. ele-
 git indotatam *DL.* 26. dominam illo miselli *D.* 30. cecilia *DL.*
 inchoata *D.*

19, 1. 20. Annuale suo lusicacata (lusicata *D.*) carta *DL.*

- Nam sanctae Veneri Cupidinique
 Vovit, si sibi restitutus essem
 5 Desissemque truces vibrare iambos,
 Electissima pessimi poetae
 Scripta tardipedi deo daturam
 Infelicibus ustulanda lignis,
 Et hoc pessima se puella vidit
 10 Iocose lepide vovere divis.
 Nunc, o caeruleo creata ponto,
 Quae sanctum Idalium Uriosque apertos
 Quaeque Ancona Cnidumque harundinosam
 Colis quaeque Amathunta quaeque Golgos
 15 Quaeque Durrachium Adriae tabernam,
 Acceptum face redditumque votum,
 Si non inlepidum neque invenustum est.
 At vos interea venite in ignem,
 Pleni ruris et inficetiarum
 20 Annales Volusi, cacata charta.

- Salax taberna vosque contubernales,
 A pileatis nona fratribus pila,
 Solis putatis esse mentulas vobis,
 Solis licere, quicquid est puellarum,
 25 Confutuere et putare ceteros hircos?
 An, continenter quod sedetis insulsi
 Centum an ducenti, non putatis ausurum
 Me una ducentos irrumare sessoros?
 Atqui putate: namque totius vobis
 30 Frontem tabernae scorpionibus scribam.
 20 Puella nam me, quae meo sinu fugit,
 Amata tantum quantum amabitur nulla,

19, 5. *Desissemque DL.* 7. *datura D et Riccardianus.*
 8. *ustulanda DL.* 9. *haec Itali.* 10. *se divis D, se diis L.*
 12. *utrosque D. Syrosque Vossius. portus N. Heinsius.* 13. *gnidumque DL.* 14. *quaeque prius om L, que D. Golgos Avanti-
 tius: alcos L, alios D.* 15. *durachium DL.* 19. *'ruris v. c.'*
Perreius, itaque Colotius et Minturnus: turis L, titris D. 21. *Ati-
 lius Fortunatianus p. 2697.* 22. *non a DL.* 23. *mentula L.*
 25. *Confutire D, Confutere L.* 29. *Atque DL.* nam *D.*
 30. *scopionibus L.*

20. 1. *me] mi Heinsius.* quae é *corr L.*

Pro qua mihi sunt magna bella pugnata,
 Consedit istic. hanc boni beatique
 5 Omnes amatis, et quidem, quod indignum est,
 Omnes pusilli et semitarii moechi;
 Tu praeter omnes une de capillatis,
 Cuniculosae Celtiberiae fili
 Egnati, opaca quem bonum facit barba
 10 Et dens Hibera defricatus urina.

Malest, Cornifici, tuo Catullo,
 Malest me hercule et laboriose,
 Et magis magis in dies et horas.
 Quem tu, quod minimum facillimumque est,
 15 Qua solatus es allocutione?
 Irascor tibi. sic meos amores?
 Paulum quid lubet allocutionis,
 Maestius lacrimis Simonideis.

Egnatius, quod candidos habet dentes,
 20 Renidet usque quaque. sei ad rei ventum est
 Subsellium, cum orator excitat fletum,
 Renidet ille. si ad pii rogum fili
 Lugetur, orba cum flet unicum mater,
 Renidet ille. quicquid est, ubicunque est,
 25 Quodcunque agit, renidet. hunc habet morbum,
 Neque elegantem, ut arbitror, neque urbanum.
 Quare monendum te est mihi, bone Egnati.
 Si urbanus esses aut Sabinus aut Tiburs
 Aut parcus Umber aut obesus Etruscus

20, s. Cuniculosae L, Cuniculos e D, Celtiberosae Priscianus p. 673. 741 P. 10. deus D. 11. Male est si carnifici DL.
 12. Male si me D, Male est si me L. fortasse ei et. 17. Palum D. libet L. 20. sei Laurentianus: seu DL. 21. Subsellum DL. cum excitat (recitat L) orator DL. 22. 23. om D. 22. pii Parisinus: impii Laurentianus et Riccardianus, impium L. regum Riccardianus, regnum Laurentianus. filii L. 26. Quocunque L. hinc D. 27. te addidit Spengelius. 29. porcus Scaliger, fartus Venator, pastus Vossius. addit Scaliger in antiquo lexico Petri Danielis hunc versum produci cum interpretamento id est grassus, pinguis. ex Vaticano quodam Maius in classicorum auctorum volumine septimo p. 574 haec adfert, Pinguis, grassus: nam obesus plus est quam pinguis. Catullus ait Aut pinguis ubera aut obesus et prossus.

- 30 Aut Lanuvinus ater atque dentatus
 21 Aut Transpadanus, ut meos quoque attingam,
 Aut qui lubet, qui puriter lavit dentes,
 Tamen renidere usque quaque te nollem:
 Nam risu inepto res ineptior nulla est.
 5 Nunc Celtiber: Celtiberia in terra,
 Quod quisque minxit, hoc sibi solet mane
 Dentem atque russam defricare gingivam,
 Ut quo iste vester expolitor dens est,
 Hoc te amplius bibisse praedicet loti.
- 10 Quae nam te mala mens, miselle Ravide,
 Agit praecipitem in meos iambos?
 Quis deus tibi non bene advocatus
 Vecordem parat excitare rixam?
 An ut pervenias in ora vulgi?
 15 Quid vis? qua lubet esse notus optas?
 Eris, quandoquidem meos amores
 Cum longa voluisti amare poena.

Ameana puella defututa

- Tota milia me decem poposcit,
 20 Ista turpiculo puella naso,
 Decoctoris amica Formiani.
 Propinqui, quibus est puella curae,
 Amicos medicosque convocate:
 Non est sana puella. nec rogate,
 25 Qualis sit: solet et imaginosum.

Adeste, hendecasyllabi, quot estis

Omnes undique, quotquot estis omnes.

20. 30. lanuvinus *DL*, lamivinus *Laurentianus*.

21, 1. ut *D*: aut *L*. 2. pariter *Laurentianus*. 5. Nunc Celtiber es *Corradinus de Allio*. 6. minsit *D*. sua sibi urina *Appuleius in apolog.* p. 277 *Elm*. 7. russam *Appuleius*: rusam *D*, rufam *L*. pumicare *Appuleius*. 9. lotus *DL*. 10. Ravide *L*: invade *D*. 14. perveniamus in *DL*. 17. penna *L* et in *marginē* poema. 18. A me an a puella *D*, Amoena agme puella *L*. defutura *L*. 22. puelle *D*. 23. convocare *Laurentianus*. 24. rogate *D*. 25. olet *L*. et] haec *Itali*.

- locum me putat esse moecha turpis
 Et negat mihi nostra reddituram
³⁰ Pugillaria, si pati potestis.
- 22 Persequamur eam, et reflagitemus.
 Quae sit, quaeritis. illa, quam videtis
 Turpe incedere, mimice ac moleste
 Ridentem catuli ore Gallicani.
- ⁵ Circumsistite eam, et reflagitate,
 'Moecha putida, redde codicillos,
 Redde, putida moecha, codicillos.'
 Non assis facis? o lutum, lupanar,
 Aut si perditius potest quid esse.
- ¹⁰ Sed non est tamen hoc satis putandum.
 Quod si non aliud potest, ruborem
 Ferreo canis exprimamus ore.
 Conclamate iterum altiore voce
 'Moecha putida, redde codicillos,
- ¹⁵ Redde, putida moecha, codicillos.'
 Sed nil proficimus, nihil movetur.
 Mutanda est ratio modusque vobis,
 Siquid proficere amplius potestis,
 'Pudica et proba, redde codicillos.'
- ²⁰ Salve, nec minimo puella naso
 Nec bello pede nec nigris ocellis
 Nec longis digitis nec ore sicco
 Nec sane nimis elegante lingua,
 Decoctoris amica Formiani.
- ²⁵ Ten provincia narrat esse bellam?
 Tecum Lesbia nostra comparatur?
 O saeculum insapiens et infacetum!

21, 29. vestra DL. redditurum Charisii editiones p. 75: sed
 codex Catulli verba non habet.

22, 1. Prosequamur D. 2. illa Laurentianus: illam DL.
 3. mirmice D, mirinice L. correxit Turnebus. . . 4. catulli L.
 7. om D. 10. satis tamen hoc L, tamen satis hoc Laurentianus
 et Riccardianus. 12. Ferre ó L, Ferrum ó D. 16. nihil DL.
 nil D. 17. nobis DL. 27. Os edum Laurentianus et Riccar-
 dianus.

O funde noster seu Sabine seu Tiburs,
 (Nam te esse Tiburtem autumant, quibus non est
 30 Cordi Catullum laedere: at quibus cordi est,
 23 Quovis Sabinum pignore esse contendunt)
 Sed seu Sabine sive verius Tiburs,
 Fui libenter in tua suburbana
 Villa malamque pectore expuli tussim,
 5 Non inmerenti quam mihi meus venter,
 Dum sumptuosas appeto, dedit, cenas.
 Nam, Sestianus dum volo esse conviva,
 Orationem in Antium petitozem
 Plenam veneni et pestilentiae legi.
 10 Hic me gravido frigida et frequens tussis
 Quassavit usque dum in tuum sinum fugi
 Et me recuravi otioque et urtica.
 Quare refectus maximas tibi grates
 Ago, meum quod non es ulta peccatum.
 15 Nec deprecor iam, si nefaria scripta
 Sesti recepso, quin gravedinem et tussim
 Non mihi, sed ipsi Sestio ferat frigus,
 Qui tunc vocat me, cum malum librum legi.

Acmem Septimius suos amores
 20 Tenens in gremio 'mea' inquit 'Acme,
 Ni te perditte amo atque amare porro
 Omnes sum assidue paratus annos
 Quantum qui pote plurimum perire,
 Solus in Libya Indiaque tosta
 25 Caesio veniam obvius leoni.
 Hoc ut dixit, Amor, sinistra ut ante,

22, 29. autumat *L.* 30. est cordi *D.*

23, 1. sabini pignioris *D.* 2. sive *L.*: seu *D.* 4. aliamque
DL. expulsus sim *L.*, expulsus sum *D.* 5. mens vertur *L.*, mens
 virtus *D.* *correxit Farnus.* 7. convivii *D.*, convivis *Riccardianus.*
 8. minantium petitorum *DL.* *correxit Statius.* in Actium petitozem
Itali. 10. gravedo *L.* 11. sinum tuum *D.* 12. ocio *L.*
 13. Sestire (*Sistire D.*) cepso *DL.* qui *L.*, si *D.* 17. septio *DL.*
 sortio *Laurentianus.* 18. legit *DL.*: quod *correxi.* 19. Acmen
Laurentianus et Riccardianus: Agmen *DL.* septimos *DL.*
 20. ac me *Laurentianus et Riccardianus,* agme *DL.* 21. perditte
Laurentianus. 23. potest *DL.* 26. amore sinistra *D.*

- Dextra sternuit approbationem.
 At Acme leviter caput reflectens
 Et dulcis pueri ebrios ocellos
 30 Illo purpureo ore saviata
 24 'Sic,' inquit 'mea vita Septumille,
 Huic uni domino usque serviamus,
 Ut multo mihi maior acriorque
 Ignis mollibus ardet in medullis.'
 5 Hoc ut dixit, Amor, sinistra ut ante,
 Dextra sternuit approbationem.
 Nunc ab auspicio bono profecti
 Mutuis animis amant amantur.
 Unam Septumius misellus Acmen
 10 Mavult quam Syrias Britanniasque:
 Uno in Septimio fidelis Acme
 Facit delicias libidinesque.
 Quis ullos homines beatiores
 Vidit, quis Venerem auspiciorem?
- 15 Iam ver egelidos refert tepores,
 Iam caeli furor aequinoctialis
 Iocundis Zephyri silescit aureis.
 Linquntur Phrygii, Catulle, campi
 Nicaeaeque ager uber aestuosae:
 20 Ad. claras Asiae volemus urbes.
 Iam mens praetrepidans avet vagari,
 Iam laeti studio pedes vigescunt.
 O dulces comitum valetate coetus,
 Longe quos simul a domo profectos
 25 Diversae variae viae reportant.

23, 27. approbatione *DL*. 28. Ad hanc me *DL*. reflecteris *Laurentianus*. 30. Illos *D*. saniata *D*.

24, 1. septimille *L*, septimille *D*, septinuella *Laurentianus*.
 5. sinistravit ante *Laurentianus et Riccardianus*. 6. Dextram *DL*.
 9. septumius *Laurentianus et Riccardianus*: septinnius *D*, septimius *L*. agmen *L*, agmenem *D*. 10. syriasque *D*. 11. Ut non in *D*. ac me *Laurentianus et Riccardianus*, agme *DL*.
 12. libidinisque *D*. 15. vere gelidos *DL*. refers *L*. 17. Iocundus *L*. aureis *Laurentianus*: auris *DL*. 18. Linquntur *D*.
 19. ruber *DL*. estu ore *D*. 24. quos *D*: que *L*, quoque *Laurentianus*.

Porci et Socraton, duae sinistrae
 Pisonis, scabies famesque mundi,
 Vos Veraniolo meo et Fabullo
 Verpus praeposuit Priapus ille?
 30 Vos convivia lauta sumptuose
 25 De die facitis? mei sodales
 Quaerunt in trivio vocationes?

Mellitos oculos tuos, Iuventi,
 Siquis me sinat usque basiare,
 5 Usque ad milia basiem trecenta,
 Nec unquam videar satur futurus,
 Non si densior aridis aristis
 Sit nostrae seges osculationis.

Disertissime Romuli nepotum,
 10 Quot sunt quotque fuere, Marce Tulli,
 Quotque post aliis erunt in annis,
 Gratias tibi maximas Catullus
 Agit pessimus omnium poeta,
 Tanto pessimus omnium poeta
 15 Quanto tu optimus omnium patronus.

Hesternum, Licini, die otiosi
 Multum lusimus in meis tabellis,
 Ut convenerat esse delicatos.
 Scribens versiculos uterque nostrum
 20 Ludebat numero modo hoc modo illoc,
 Reddens mutua per iocum atque vinum.
 Atque illinc abii tuo lepore
 Incensus, Licini, facetiisque,
 Ut nec me miserum cibus iuaret,
 25 Nec somnus tegetet quiete ocellos,
 Sed toto indomitus furore lecto

24, 28. veraniolo *D.* 29. propositus *DL.* 30. laute *D.*
 25, 3. inventi *DL.* 6. Nec numquam *Laurentianus et pr Ric-*
cardianus. videar *Baptista Guarinus:* inde cor *L,* inde tot *D.*
 10. Quod *D.* quot *L.* fuerunt *DL.* 15. patron. *D,* patronum
Laurentianus et Riccardianus. 18. lucini *D.* 17. tabulis *D.*
 22. abii *DL.* 23. lucini *B.* faceti tuique *DL.* 24. me om *L*
solus. 25. somnos *D.*

- Versarer cupiens videre lucem,
 Ut tecum loquerer, simulque ut essem.
 At defessa labore membra postquam
 30 Semimortua lectulo iacebant,
 26 Hoc, iocunde, tibi poema feci,
 Ex quo perspiceres meum dolorem.
 1 Nunc audax cave sis, precesque nostras,
 Oramus, cave despuas, ocelle,
 Ne poenas Nemesis reposita a te.
 Est vchemens dea: laedere hanc caveto.
- 5 Ille mi par esse deo videtur,
 Ille, si fas est, superare divos,
 Qui sedens adversus identidem te
 Spectat et audit
 Dulce ridentem, misero quod omnis
 10 Eripit sensus mihi: nam simul te,
 Lesbia, aspexi, nihil est super mi
 Lingua sed torpet, tenuis sub artus
 Famma demanat, sonitu suoapte
 15 Tintinant aures, gemina teguntur
 Lumina nocte.
 Otium, Catulle, tibi molestum est:
 Otio exultas nimiumque gestis.
 Otium et reges prius et beatas
 20 Perdedit urbes.

Quid est, Catulle? quid moraris emori?
 Sella in curuli Struma Nonius sedet,

- 25, 27. Versaretur *DL.* cupidus *L.* 28. essem *L:* omnem *D.*
 29. Ad *DL.*
 26. Hoc. Ex quo. *hos duos versus codices et hic habent et iterum in fine paginae post v. 30.* 1. cave sis] caveris *D,* caneris *L.*
 2. ocello *DL.* 3. nemesis *L:* ne messis *Laurentianus et Riccardianus,* ne nemesis *D.* reponat *pr L et Laurentianus.* 5. mihi *L.* impar *DL.* 7. aversus *D.* 9. quod *L:* que *D.* 12. *In codice antiquo et manu scripto aderat fenestra loco versus Adonii Alexander Guarinus.* 15. Tintinant *Riccardianus:* Tintinnant *DL.* geminae *Schraderus.* 17. catulli *DL.* 21. 24. mori *DL.*
 22. Scrofa *Marius Victorinus p. 2575.* Nonius *Plinius h. n. 37, 6.* Boethius *de consol. ph. 3, pr. 4.* Atilius *Fortun. p. 2673 et Victorinus:* novius *Laurentianus,* novus *L,* nevius *D.*

Per consulatum peierat Vatinius:
Quid est, Catulle? quid moraris emori?

25 **R**isi nescio quem modo e corona,
Qui, cum mirifice Vatiniana
Meus crimina Calvos explicasset,
Admirans ait haec manusque tollens,
'Dii magni, salaputium disertum!'

30 **O**thonis caput oppido est pusillum,
27 Et heri rustice semilauta crura,
Subtile et leve peditum Libonis.

Si non omnia displicere vellem
Tibi, et sufficio seni recocto.

5 Irascere iterum meis iambis
Inmerentibus, unice imperator.

Oramus, si forte non molestum est,
Demostres, ubi siht tuae tenebrae.
Te campo quaesivimus minore,
10 Te in circo, te in omnibus libellis,
Te in templo summi Iovis sacrato.
In Magni simul ambulatione
Femellas omnes, amice, prendi,
Quas vultu vidi tamen serenas.
15 Ah vel te sic ipse flagitabam,
'Camerium mihi, pessimae puellae.'
Quaedam inquit nudum reduce . . . .

26, 28. perierat vacinius *Laurentianus*. 25. e] et *DL*.
27. Meos *DL*. carmina *D* et *pr L*. 29. inaniusque *Laurentia-*
nus. 29. salaputium] sic fere codices *Senscae contrav.* 3, 19, nisi
quod in secunda vocali variant: salapucium *Parisinus*, salapantium
DL. desertum *L*. 30. Octonis *D*.

27, 2. perditum *D*. 3. desplicere *D*. 4. seniore copto *DL*,
seniore cocto *Laurentianus*. 'Glossarium interpretatur ἀπεφθον γέ-
γορτα, quum hunc locum in animo haberet' *Scaliger*. 7. molestus
es *DL*. 9. in minore *DL*. correxit *Scaliger*. 13. prehendi *L*,
perdidi *D*. 14. serena *Laurentianus*. 15. A *L*. velte *L*, vel-
lite *D*. 17. Quendam *DL*. reduc *L*: sinum reducens *Avantius*.

'En hic in roseis latet papillis.
 Sed te iam ferre Herculei labos est.
 20 Tanto te in fastu negas, amice?
 Dic nobis ubi sis futurus, ede
 Audacter, committe, crede lucei.
 Num te lacteolae tenent puellae?
 Si linguam clauso tenes in ore,
 25 Fructus proiicies amoris omnes:
 Verbosa gaudet Venus loquella.
 Vel si vis, licet obseres palatum,
 Dum vostri sim particeps amoris.

O rem ridiculam, Cato, et iocosam
 30 Dignamque auribus et tuo cachinno.
 28 Ride, quicquid amas, Cato, Catullum:
 Res est ridicula et nimis iocosa.
 Deprendi modo populum puellae
 Trusantem: hunc ego, si placet Dionae,
 5 Protelo rigida mea cecidi.

Pulchre convenit improbis cinaedis,
 Mamurrae pathicoque Caesarique.
 Nec inirum: maculae pares utrisque,
 Urbana altera et illa Formiana,
 10 Impressae resident nec eluentur:
 Morbosi pariter, gemelli utrique,
 Uno in lectulo erudituli ambo,
 Non hic quam ille magis vorax adulter,
 Rivales, socii puellularum.
 15 Pulchre convenit improbis cinaedis.

27, 18. En *Laurentianus*: Hem *D*, Et *L*. haec *L*. in vi-
 rosis *D*. 19. labor *D*. Post hunc decem versus collocandos puto,
 qui in fine proximae paginae leguntur 28, 21—30. 20. ten *Mure-*
tus. faustu margo *L*. 22. hoc committe *DL*. hoc comiter crude
Laurentianus. lucei *D*, licet *L*. correxit *Scaliger*. 23. Nunc
DL. 24. tenens *D solus*. 25. Fluctus *L solus*. 26. loquela *D*.
 28. nostri sis *DL*.

28, 3. Deprehendi modo populum *DL*. 4. Trufantem: ego hunc
D. 5. rigido meo *D solus*. 7. Murmure pathico *D*. 8. paris
DL. virisque *pr L*. 10. nece luentur *DL*. 11. tenelli *Hauptius*.
 14. socii et *DL*: correxit *Muretus*. 15. Pulcre *D*.

Caeli, Lesbia nostra, Lesbia illa,
 Illa Lesbia, quam Catullus unam
 Plus quam se atque suos amavit omnes,
 Nunc in quadriviis et angiportis
 20 Glubit magnanimos Remi nepotes.

Non custos si fingar ille Cretum,
 Non si Pegaseo ferar volatu.
 Non Ladas ego pinnipesve Perseus,
 Non Rhesi niveae citaeque bigae.
 25 Adde huc plumipedes volatilesque,
 Ventorumque simul require cursum.
 Quos iunctos, Cameri, mihi dicares,
 Defessus tamen omnibus medullis
 Et multis langoribus peresus
 30 Essem te mihi, amice, quaeritando.

29 Bononiensis Rufa Rufulum fellat,
 Uxor Meneni, saepe quam in sepulcretis
 Vidistis ipso rapere de rogo cenam,
 Cum devolutum ex igne prosequens panem
 5 Ab semiraso tunderetur ustore.

Num te leaena montibus Libystinis
 Aut Scylla latrans infima inguinum parte
 Tam mente dura procreavit ac tetra,
 Ut supplicis vocem in novissimo casu
 10 Contemptam haberes ah nimis fero corde?

Collis o Heliconii
 Cultor, Uraniae genus,

28, 16. vestra L. 20. magna admiremini nepotes DL. magna-
 nimi Vossius. 21. conf. 27, 19. fingat D. 22. ferat D.
 23. primipesve L, pennipesque D. 24. vineae L. 25. huc om L.
 plumipedas L. 27. cunctos Schraderus.

29, 1. rufa (ruta D) rufum DL. fellat Laurentianus: fallat
 DL. 3. ipsius L solus. 5. Ab Laurentianus: Abs L, A D.
 6. libisinis D, libysinis L. correxit Scaliger. 7. sylla D. 8. an
 terra D. 9. suppliciis D. 10. Contentam D, Contectam Lauren-
 tianus, Contemptum L. ah nimis D: animis Parisinus et Lau-
 rentianus, animi L. 11. eliconi DL.

Qui rapis teneram ad virum
 Virginem, o Hymenae Hymen,
 15 O Hymen Hymenae,
 Cinge tempora floribus
 Suave olentis amaraci,
 Flammeum cape, laetus huc
 Huc veni niveo gerens
 20 Luteum pede soccum,
 Excitusque hilari die
 Nuptialia concinens
 Voce carmina tinnula
 Pelle humum pedibus, manu
 25 Pineam quate taedam.
 Namque Vinia Manlio,
 Qualis Idalium colens
 Venit ad Phrygium Venus
 Iudicem, bona cum bona
 30 Nubet alite virgo,
 30 Floridis velut enitens
 Myrtus Asia ramulis,
 Quos Hamadryades deae
 Ludicrum sibi rosido
 5 Nutriunt humore.
 Quare age huc aditum ferens
 Perge linquere Thespieae
 Rupis Aonios specus,
 Nympha quos super irrigat
 10 Frigerans Aganippe,
 Ac domum dominam voca
 Coniugis cupidam novi,
 Mentem amore revinciens,
 Ut tenax hedera huc et huc
 15 Arborem implicat errans.
 Vosque item simul, integrae
 Virgines, quibus advenit
 Par dies, agite in modum

29, 15. O hymenaeae hymen *DL. correxi secundum p. 31, 1.*

17. amarici *DL.* 22. continens *Laurentianus et Riccardianus.*

23. tumula *DL.* 26. iunia *Laurentianus et Riccardianus, Viniam L. Manlio Parisinus: mallio DL.*

30, 11. Ac deomum *D.* 12. Coniugii *D solus.* 13. revincens *DL.* 18. nodum *L.*

Dicite 'o Hymenaeae Hymen,
 20 O Hymen Hymenaeae,
 Ut libentius, audiens
 Se citarier ad suum
 Munus, huc aditum ferat
 Dux bonae Veneris, boni
 25 Coniugator amoris.
 Quis deus magis anxiiis
 Est petendus amantibus?
 Quem colent homines magis
 Caelitum? o Hymenaeae Hymen,
 31 O Hymen Hymenaeae.
 Te suis tremulus parens
 Invocat, tibi virgines
 Zonula soluunt sinus,
 5 Te timens cupida novos
 Captat aure maritus.
 Tu fero iuveni in manus
 Floridam ipse puellulam
 Dedis a gremio suae
 10 Matris, o Hymenaeae Hymen,
 O Hymen Hymenaeae.
 Nil potest sine te Venus,
 Fama quod bona comprobet,
 Commodi capere: at potest
 15 Te volente. quis huic deo
 Compararier ausit?
 Nulla quit sine te domus
 Liberos dare, nec parens
 Stirpe vincier: at potest
 20 Te volente. quis huic deo
 Compararier ausit?
 Quae tuis careat sacris,

30, 20 *om DL*. O hymenaeae hymenaeae hymen *Parisinus et Laurentianus*. 21. libentius *D*. 24 *Dii pr L solus*. bonae] bene *D solus*. 26. anxiiis *Hauptius*: amatis *DL*. 27. petendus *D*. 30. *Comperarier* (*Compararier L*) ausit *DL*.

31, 1. O hymenaeae (*O hymen L*) himenaeae ymen *DL*. 2. Tu *D*. sui *DL*. si remulus *L*, si remus *D*. 6. maritos *DL*. 7. fer o *DL*. iuvenis in *L*. 11. O Hymen *om L*, Hymen *om D*. 13. Fabia *pr L solus*. que *D solus*. 17. qui *L*. 19. nitier *Parisinus*, vicier *Laurentianus*. cingier *Schraderus*. 22. saccis *D*.

Non queat dare praesides Terra finibus: at queat	
25 Te volente. quis huic deo Compararier ausit?	61, 75
Claustra pandite ianuae, Virgo ades. viden ut faces Splendidas quatiunt comas?	
30 Tardet ingenuus pudor:	81
32 Flet, quod ire necesse est.	83
Flere desine. non tibi, Arunculeia, periculum est, Nequa femina pulchrior	86
5 Clarum ab Oceano diem Viderit venientem.	90
Talis in vario solet Divitis domini hortulo Stare flos hyacinthinus.	
10 Sed moraris, abit dies: <i>Prodeas, nova nupta.</i>	95
Prodeas, nova nupta, si Iam videtur, et audias Nostra verba. viden? faces	
15 Aureas quatiunt comas: Prodeas nova nupta.	100
Non tuus levis in mala Deditus vir adultera Proca turpia persequens	
20 A tuis teneris volet Secubare papillis,	105
Lenta qui velut adsitas Vitis implicat arbores, Implicabitur in tuum	
25 Complexum. sed abit dies: Prodeas, nova nupta.	110

31, 28. adest *DL*. ades *Schraderus*.

32. pagina summa codices ponunt versum 27. 3. Arunculeia
codex interpolatus *Vallierianus a.* 1481. 5. Claro *D*. 8. homi-
nis *pr L*. 9. yacintius *L*. 10. 25. 33, 2. 35, 22. abiit *DL*.
11 *om DL*. 13—16 *Laurentianus* ponit post 17—19. 14. viden
ut *DL*: quod *correxi*. 19. Procatur pia *DL*, Procatur turpia *Parisi-*
sinus. Probra turpia *Itali*. 20. volet *Parisinus et Laurentianus*:
nolet *D*, nollet *L*. 22. Lentaque velut *DL*.

Quem tamen magis audiens	82
O cubile, quod omnibus	114
Candido pede lecti,	115
30 Quae tuo veniunt hero,	
Quanta gaudia. quae vaga	
33 Nocte, quae medio die	
Gaudeat! sed abit dies:	
Prodeas, nova nupta.	120
Tollite, o pueri faces:	
5 Flammeum video venire.	
Ite, concinite in modum	
'Io Hymen Hymenaeae io,	
Io Hymen Hymenaeae.'	125
Ne diu taceat procax	
10 Fescennina locutio,	
Nec nuces pueris neget	
Desertum domini audiens	
Concubinus amorem.	130
Da nuces pueris, iners	
15 Concubine: satis diu	
Lusisti nucibus: lubet	
Iam servire Thalassio.	
Concubine, nuces da.	135
Sordebant tibi villicae,	
20 Concubine, hodie atque heri:	
Nunc tuum cinerarius	
Tondet os. miser ah miser	
Concubine, nuces da.	140
Diceris male te a tuis	
25 Unguentate glabris marite	
Abstinere: sed abstine.	

32, 27 huc revocavi. 28, 29, 'Post ista duo carmina fenestra in codice antiquo sequitur' Alexander Guarinus.

33, 4, o om DL. 6 post 8 ponunt DE. 8 et 34, 3, 8, 13, 18, 23, 28, 35, 3, 8, 13. io in fine addunt DL. ceterum pro Io in initio versusum O legendum est cum Ald. 1502. 9. Neu L. taceatis DL. 10. Fascennina D. locatio Laurentianus et pr Riccardianus. iocatio Heinsius. 17. talasio D. 20. eri D. 21. tuus L. 24. Diceris malle DL. te atius D.

Io Hymen Hymenaeae io,
 Io Hymen Hymenaeae.
 Scimus haec tibi quae licent
 30 Sola cognita: sed marito
 34 Ista non eadem licent.
 Io Hymen Hymenaeae io,
 Io Hymen Hymenaeae.
 Nupta, tu quoque, quae tuus
 5 Vir petet, cave ne neges,
 Ni petitem aliunde eat.
 Io Hymen Hymenaeae io,
 Io Hymen Hymenaeae.
 En tibi domus ut potens
 10 Et beata viri tui,
 Quae tibi sine fine erit
 (Io Hymen Hymenaeae io,
 Io Hymen Hymenaeae)
 Usque dum tremulum movens
 15 Cana tempus anilitas
 Omnia omnibus annuit.
 Io Hymen Hymenaeae io,
 Io Hymen Hymenaeae.
 Transfer omine cum bono
 20 Limen aureolos pedes,
 Rasilemque subi forem.
 Io Hymen Hymenaeae io,
 Io Hymen Hymenaeae.
 Aspice, unus ut accubans
 25 Vir tuus Tyrio in toro
 Totus immineat tibi.
 Io Hymen Hymenaeae io,
 Io Hymen Hymenaeae.
 Illi non minus ac tibi
 30 Pectore uritur intimo
 35 Flamma, sed penite magis.

33, 28 *om D, Laurentianus et Riccardianus.* io in fine add *L.*
 34, 4. tuis *D.* 6. Ne *L.* 11. fine *om L, Laurentianus et*
Riccardianus. erit *Avantius: servit DL.* 15. anilis aetas *DL.*
 16. annuit *D.* annuet *Itali.* 19. Transfer *D.* onnine *D,* omne
L. 21. sibi *DL.* 24. intus *Statius.* 29. Illo *D solus.*
 30. urimur *pr L et Laurentianus.* imo *D.*

Io Hymen Hymenaeae io,
 Io Hymen Hymenaeae.
 Mitte brachiolum teres,
 5 Praetextate, puellulae:
 Iam cubile adeat viri.
 Io Hymen Hymenaeae io,
 Io Hymen Hymenaeae.
 Bonae senibus unis
 10 Cognitae breve feminae,
 Collocate puellulam.
 Io Hymen Hymenaeae io,
 Io Hymen Hymenaeae.
 Iam licet venias, marite:
 15 Uxor in thalamo tibi est
 Ore floridulo nitens,
 Alba parthenice velut
 Luteumve papaver.
 At, marite, (ita me iuvent
 20 Caelites) nihilo minus
 Pulcher es, neque te Venus
 Negligit. sed abit dies:
 Perge, ne remorare.
 Non diu remoratus es,
 25 Iam venis. bona te Venus
 Iuverit, quoniam palam
 Quod cupis capis et bonum
 Non abscondis amorem.
 Ille pulveris Africeae
 30 Siderumque micantium
 36 Subducat numerum prius,
 Qui vestri numerare volt
 Multa milia Iudei.

35, 5. Pretextatae *D.* puellae *DL.* 6. adeant *L.* adeant *D.*
 9. uvis *L.* Vos bonae senibus viris *Scaliger.* 10. berve *Lauren-*
tianus. 11. puellam *DL.* 15. tibi est *Parisinus:* ubi est *L.* est
 tibi *D.* et corr *L.* 16. florido *D.* 17. velut] vultu *DL.* 18. Lu-
 teum ut *L.* 19—23 libri ponunt post 28. correxit *Scaliger.*
 19. Ad (At *D.*) maritum tamen iuvenem (iuvenem *D.*) *DL.* correxit
Scaliger. 21. Pulchre res *DL.* nec *D.* et pr *L.* 23. ne rememo-
 rare *Laurentianus* et pr *Riccardianus.* 24. remorata es *DL.*
 28. Invenerit *DL.* 28. abscondas *DL.* 29. Africi *Heinsius:* eri-
 cei *Parisinus* et *Laurentianus,* ericet *L.* ericea *D.*
 36, 2. nostri *DL.* volunt *DL.* 3. ludere *DL.*

- Ludite ut lubet, et brevi
 5 Liberos date. non decet
 Tam vetus sine liberis
 Nomen esse, sed indidem
 Semper ingenerari.
 Torquatus volo parvulus
 10 Matris e gremio suae
 Porrigens teneras manus
 Dulce rideat ad patrem
 Semihiante labello.
 Sit suo similis patri
 15 Manlio et facile insciens
 Noscitur ab omnibus
 Et pudicitiam suae
 Matris indicet ore.
 Talis illius a bona
 20 Matre laus genus approbet,
 Qualis unica ab optima
 Matre Telemacho manet
 Fama Penelopeo.
 Claudite ostia, virgines:
 25 Lusimus satis. at, bonei
 Coniuges, bone vitei et
 Munere assidue valentem
 Exercete iuventam.

Vesper adest: iuvenes, consurgite: Vesper Olympo
 30 Expectata diu vix tandem lumina tollit.
 37 Surgere iam tempus, iam pinguis linquere mensas:
 iam veniet virgo, iam dicetur Hymenaeus.

36, 4. Et ludite et lubet *DL.* 7. indidem *L.* ibidem *D.*
 8. ingenerati *D.* 13. Sed mihi ante *DL.* *correxit Scaliger. ante eum*
Itali Sed hiante. 15. Mallio *L.* facie *Burmannus secundus ad*
anthol. Lat. 1, 125 et 4, 201. insciens *DL.* 17. suam *DL.*
 20. Matrizans genus *D et Riccardianus.* 22. theleamaco *D,* thela-
 maco *L.* 23. penolopeo *D.* 25. ad *DL.* bolnei *L.* 26. bo-
 nae vitae (*omisso et*) *L,* bonae vitae et *Parisinus et Laurentianus.*
 bene vivite et *Itali.* 29. consurgit *D.* 30. solvit *L.*

37, 1. pinguis *T* (*Thuaneus saeculi X, inter Parisinos regios 8071,*
in quo hoc epithalamium Catulli legitur, a Duebnero curiose excussus):
 pingues *DL.* 2. ducetur *L,*

- Hymen o Hymenaeae, Hymen ades o Hymenaeae.
 Cernitis, innuptae, iuvenes? consurgite contra.
 5 Nimirum Oetaeos ostendit Noctifer ignes.
 Sic certest: viden ut perniciouser exilueret?
 Non temere exilueret: canent, quo visere par est.
 Hymen o Hymenaeae, Hymen ades o Hymenaeae.
 Non facilis nobis, aequales, palma parata est:
 10 Aspiciet, innuptae secum ut meditata requirunt.
 Non frustra meditantur: habent memorabile quod sit.
 Nec mirum, penitus quae tota mente laborant.
 Nos alio mentes, alio divisimus aures:
 Iure igitur vincemur: amat victoria curam.
 15 Quare nunc animos saltem committite vestros:
 Dicere iam incipient, iam respondere decebit.
 Hymen o Hymenaeae, Hymen ades o Hymenaeae.
 Hesperet, qui caelo fertur crudelior ignis?
 Qui natam possis complexu avellere matris,
 20 Complexu matris retinentem avellere natam,
 Et iuveni ardenti castam donare puellam.
 Quid faciunt hostes capta crudelius urbe?
 Hymen o Hymenaeae, Hymen ades o Hymenaeae.
 Hesperet, qui caelo lucet iucundior ignis?
 25 Qui desponsa tua firmes conubia flamma,
 Quae pepigere viri, pepigerunt ante parentes,
 Nec iunxere prius quam se tuus extulit ardor.
 Quid datur a divis felici optatius hora?
 Hymen o Hymenaeae, Hymen ades o Hymenaeae.
 30 Hesperus e nobis, aequales, abstulit unam.

•

37, 4. consurgere cretera *T.* 5. oeta eos *T.* hoc eos *DL.* Eoos
Itali. imbres *T.* imber *DL.* 6. certes. l. *T.* certe *DL.* per-
 nicitor exilluere *D.* 7. quod *T.* fortasse sidere. par est *T.*
 parent *DL.* 8. Hymene (*sic pr.*) hymeneae hymeneae *T.* 9. fa-
 cile *corr. L.* nobilis *T.* aequalis *DLT.* 10. innuptaeque *DL.*
 meditata requirunt *T.* meditata requaerunt *D.* meditare quaerunt *L.*
 meditamina quaerunt *Parisinus* 7989. meditamina quaerunt *Itali.*
 11. memora psile *T.* 12. habet solus *T.* 13. Non *T.* 15. nunc
T. non *DL.* alios *D.* convertite *T.* 16. incipient *pr. T.*
 18. quis *T.* potuit, *al.* fertur *L.* 19. complexua vellere *T.*
 20. avelle *T.* 22. crudelius *T.* 24. quis *T.* iocundior *DL.*
 25. fines *T.* connubia *DL.* 26. Quo *DL.* vir *T.* 28. a
om. T. 29. Kymeno kymenaeae kymenades o kymeneae *T.*
 30—33, 6 *om. pr. L.* 30. aequalem *D.* aequalis *T.*

- 38 Namque tuo adventu vigilat custodia semper.
 Nocte latent fures, quos idem saepe revertens,
 Hespere, mutato comprehendis nomine eosdem.
 At libet innuptis ficto te carpere questu.
 5 Quid tum, si carpunt, tacita quem mente requirunt?
 Hymen o Hymenaeae, Hymen ades o Hymenaeae.
 Ut flos in septis secretus nascitur hortis,
 Ignotus pecori, nullo convolsus aratro,
 Quem mulcent aurae, firmat sol, educat imber
 10 (Multi illum pueri, multae optavere puellae:
 Idem cum tenui carptus defloruit ungui,
 Nulli illum pueri, nullae optavere puellae),
 Sic virgo, dum intacta manet, dum cara suis est:
 Cum castum amisit polluto corpore florem,
 15 Nec pueris iucunda manet nec cara puellis.
 Hymen o Hymenaeae, Hymen ades o Hymenaeae.
 Ut vidua in nudo vitis quae nascitur arvo,
 Nunquam se extollit, nunquam mitem educat uvam,
 Sed tenerum prono deflectens pondere corpus
 20 iam iam contingit summum radice flagellum
 (Hanc nulli agricolae, nulli coluere iuveni:
 At si forte eadem est ulmo coniuncta marito,
 Multi illam agricolae, multi coluere iuveni),
 Sic virgo, dum intacta manet, dum inculta senescit:
 25 Cum par conubium maturo tempore adepta est,
 Cara viro magis et minus est invisae parenti.
 At tu ne pugna cum tali coniuge, virgo.

38, 3. comperendis nomine eosdem *T.* nomine Eous *Schraderus*.

4. Adlucet *T.* 5. Quittum si carpiunt *T.* quem *L.*: quema *T.*,
 qm *D.*, quam *Laurentianus*, quod *pr Riccardianus*. 8. convolsus
T.: contusus *DL.* 9. Quaemulcens aurefirma *T.* 10. obtavere *T.*

11, 12 *om T et Laurentianus*. 13. dum innupta *Quintilianus inst.*
 9, 3, 16. p. 804. dum cara *Parisinus et Laurentianus, itaque Quinti-*
lianus: tum cara *DLT.* sui *L.* est *T et Quintilianus*: sed *DL.*

15. iocunda *DL.* 16. Kymeneo kymemeae kymenades kymeneae
T. 17. Et *T.* arvo] orto *D.* 18. Numquam se extollit quam
 munitam ducat uvam *T.* 19. perfectens *T.* 20. flagellum *T.*

21. Hancnulli agricolae multi acoluere *T.* 22, 23 *om D.* 22. Apsi
T. ultimo *Laurentianus*, marita *T.* 23. agricolae *T.* acco-
 luere *DL.* acoluere *T.*: coluere *Itali.* 24. tum inculta *T.* 25. con-
 nubium *DL.* 26. cura *DT.* virgo *L.* 27. Et tu nec *L cum*
Laurentiano et Riccardiano, Et tua nec *T.* Tu non nec *D.*

- Non aequom est pugnare, pater cui tradidit ipse,
 Ipse pater cum matre, quibus parere necesse est.
 30 Virginitas non tota tua est, ex parte parentum est:
 39 Tertia pars patri data, pars data tertia matri,
 Tertia sola tua est. noli pugnare duobus,
 Qui genero sua iura simul cum dote dederunt.
 Hymen o Hymenaeae, Hymen ades o Hymenaeae.
- 5 Super alta vectus Attis celeri rate maria
 Phrygium ut nemus citato cupide pede tetigit
 Aditque opaca silvis redimita loca deae,
 Stimulatus ibi furenti rabie, vagus animis,
 Devolsit ile acuto sibi rodere silicis.
- 10 Itaque ut relicta sensit sibi membra sine viro,
 Etiam recente terrae sola sanguine maculans
 Niveis citata cepit manibus leve typanum,
 Typanum tuom, Cybebe, tua, mater, initia,
 Quatiensque terga taurei teneris cava digitis
- 15 Canere haec suis adorta est tremebunda comitibus.
 Agite ite ad alta, Gallae, Cybeles nemora simul,
 Simul ite, Dindymenae dominae vaga pectora,
 Aliena quae petentes velut exules loca
 Sectam meam executae duce me mihi comites
- 20 Rapidum salum tulistis truculentaque pelagi
 Et corpus evirastis Veneris nimio odio,

38, 28. equom *T*, equo *D*, aequum *L*. 30 om *T*. in fine est om *D*.

39, 1. Tertia patris pars est data tertia matri *T*. 2. sola (*sive* solit) tu est noli tuignare duobus *T*. 4. Kymeno kymeneae kymenades. o. kymeneae *T*. 5. Attis celeri ratis *vel* rate *Terentianus Maurus* v. 2900 *et Marius Victorinus* p. 2602: athis celere (celer *D*) rate *DL*. 6. ut om *Atilius Fortunatianus* p. 2677, 2678. *idem* habet priore loco cito *et* omittit pede. 8. ibi *Puccii et Minturni excerpta*: ubi *DL*. amnis *DL*, animi *Itali*. 9. Devolvit *DL*: *correzit Hauptius*. ile de *coniectura posui*: iletas *L*, illectas *D*. pondere *DL*: *correzit Hauptius*. silices *DL*. 11. maculas *DL*. 12. 13. tympanum *DL*. *correzit Scaliger*. 13. tubam cybeles (cybelles *L*) *DL*: *quod corzezi*. tu *DL*. 14. tauri *et DL*. 15. hoc *Laurentianus*. 16. cybales *D*, cybelles *L*. 17. dindimenee *D*. dominae vaga pecora *Itali*, vaga pectora dominae *Ahwardtus*. 18. loca celeri *DL*. 19. exe tute *D*, excute *Laurentianus*. 20. pelage *Benileius ad Manil*, 4, 650. *idem commemorat Scaliger*. 21. exitastis *L*.

- Hilarate aere citatis erroribus animum.
 Mora tarda mente cedat: simul ite, sequimini
 Phrygiam ad domum Cybebes, Phrygia ad nemora deae,
 25 Ubi cymbalum sonat vox, ubi tympana reboant,
 Tibicen ubi canit Phryx curvo grave calamo,
 Ubi capita Maenades vi iaciunt ederigeræ,
 Ubi sacra sancta acutis ululatus agitant,
 Ubi suevit illa divae volitare vaga cohors.
 30 Quo nos decet citatis celerare tripudiis.
 40 Simul haec comitibus Attis cecinit notha mulier,
 Thiasus repente linguis trepidantibus ululat,
 Leve tympanum remugit, cava cymbala recrepant,
 Viridem citus adit Idam properante pede chorus.
 5 Furibunda simul anhelans vaga vadit animam agens
 Comitata tympano Attis per opaca nemora dux,
 Veluti iuvenca vitans onus indomita iugi:
 Rapidæ ducem sequuntur Gallæ properipedem.
 Itaque, ut domum Cybebes tetigere lassulæ,
 10 Nimio e labore somnum capiunt sine Cerere.
 Piger his labante langore oculos sopor operit:
 Abit in quiete molli rabidus furor animi.
 Sed ubi oris aurei Sol radiantibus oculis
 Lustravit aethera album, sola dura, mare ferum,
 15 Pepulitque noctis umbras vegetis sonipedibus,
 Ibi Somnus excitam Attin fugiens citus abiit:
 Trepidante eum recepit dea Pasithea sinu.
 Ita de quiete molli rapida sine rabie
 Simul ipsa pectore Attis sua facta recoluit,

39, 22. Hilaritate *D.* aere citatis *Laurentianus*: é recitatis *margo L.* crocitatis *DL.* et erroribus *D.* an animum *DL.* 24. cybeles *D.* cybelles *L.* 25. sonant *D solus.* 27. menade sui *DL.* ei derigere *D.* ei dirigere *L.* 29. die *D.*

40, 1. hoc *Laurentianus.* athis *D et margo L.* atris *L.*
 2. Thiasis *L.* Tasiis *D.* trepidantibus *D.* 5. anima gens *DL.* quod *correxi.* 6. timpanos *D.* aetis *D.* Athis *L.* 7. iuvenca *Laurentianus*: iuventa *DL.* iugi] luci *DL.* 8. sequitur *D.* propere pedem *DL.* *correxit Balth. Venator.* 9. ut *om L.* cybales *D.* cybelles *L.* 11. ocellos *D.* 12. Abiit in *DL.* ... li rabidus in *fragmento Festi p. 82*: mollis rabidus *DL.* 13. horis aureis *DL.* 14. cythara *pr L.* sol adura *DL.* 16. excitum *DL.* quod *correxi.* Athin *L.* athim *D.* 17. eum *Laurentianus*: cum *DL.* pasiteo *DL.* pasithes *Laurentianus.* 18. dee *D.* 19. ipse *DL.* athis *DL.*

- 20 Liquidaque mente vidit sine queis ubique foret,
 Animo aestuante rusum reditum ad vada tetulit.
 Ibi maria vasta visens lacrimantibus oculis,
 Patriam allocuta maestast ita voce miseriter.
 'Patria o mei creatrix, patria o mea genitrix,
 25 Ego quam miser relinquens, dominos ut herifugae
 Famuli solent, ad Idae tetuli nemora pedem,
 Ut aput nivem et ferarum gelida stabula forem
 Et earum omnia adirem furibunda latibula,
 Ubinam aut quibus locis te positam, patria, reor?
 30 Cupit ipsa pupula ad te sibi dirigere aciem,
 41 Rabie fera carens dum breve tempus animus est.
 Egone a mea remota haec ferar in nemora domo?
 Patria, bonis, amicis, genitoribus abero?
 Abero foro, palaestra, stadio et gymnasiis?
 5 Miser ah miser, querendum est etiam atque etiam, anime.
 Quod enim genus figuraest, ego non quod habuerim?
 • Ego mulier, ego adolescens, ego ephebus, ego puer.
 Ego gymnasi fui flos, ego eram decus olei:
 Mihi ianuae frequentes, mihi limina tepida,
 10 Mihi floridis corollis redimita domus erat,
 Linqendum ubi esset orto mihi sole cubiculum.
 Ego nunc deum ministra et Cybeles famula ferar?
 Ego Maenas, ego mei pars, ego vir sterilis ero?
 Ego viridis algida Idae nive amicta loca colam?
 15 Ego vitam agam sub altis Phrygiae columnibus,
 Ubi cerva silvicultrix, ubi aper nemorivagus?
 Iam iam dolet quod egi, iam iamque paenitet.
 Roseis ut huic labellis sonitus abiit celer

40, 20. sineque his *DL*. 21. extuanter visum *D*, aestuanter usum *L*. retulit *DL*. 23. Patria *D*. allocuta est ita voce miseriter (miserius *Parisinus*, miseritus *Riccardianus*) maestas *DL*. correxit *Muretus*. 26. retuli *DL*. 27. Vt caput *DL*. niveum *D*.

30. pupula *L*. ad te *Parisinus*: athe *Laurentianus*, atte *L*, âte *D*.

41, 5. ah *L*: hac *D*. atque *L*: ac *D*. 6. Quid *D*. figura est *DL*. non quid (nunquid *D*) abierim *DL*. correxit *Scaliger*.

8. gymnasii *Laurentianus*: gymnasti *L*, ginasti *D*. sui *D*. 10. floridus *D*. circulis *L*, circulus *D*. 11. solo *DL*. 12. Ego nec *DL*: correxit *Santenius*. ferarum *DL*. 14. nive] ne ne *DL*.

15. columnibus *DL*. 16. nemora vagus *Laurentianus*. 17. que *Laurentianus*: om *D*, quod *L*. 18. hinc *DL*. adiit *DL*. celer, quo vocabulo libri carent, ex eodem folii praecedentis versu 39, 18 huc revocavi.

- Geminas matris ad aures nova nuntia referens,
 20 Ibi iuncta iuga resolvens Cybele leonibus
 Laevumque pecoris hostem stimulans ita loquitur.
 'Agedum' inquit 'age ferox i, face ut hunc furor . . . . ,
 Face uti furoris ictu reditum in nemora ferat,
 Mea libere nimis qui fugere imperia cupit.
 25 Age caede terga cauda, tua verbera patere,
 Face cuncta mugienti fremitu loca retonent,
 Rutilam ferox torosa cervice quate iubam.
 Ait haec minax Cybebe religatque iuga manu.
 Ferus ipse sese adhortans rapidum incitat animo,
 30 Vadit, fremit, refringit virgulta pede vago.
 42 At ubi humida albicantis loca litoris adiit,
 Teneramque vidit Attin prope marmora pelagi,
 Facit impetum: illa demens fugit in nemora fera:
 Ibi semper omne vitae spatium famula fuit.
 5 Dea, magna dea, Cybebe, dea, domina Dindymeï,
 Procul a mea tuus sit furor omnis, hera, domo:
 Alios age incitatos, alios age rabidos.

- P**eliaco quondam prognatae vertice pinus
 Dicuntur liquidas Neptuni nasse per undas
 10 Phasidos ad fluctus et fines Aeetaeos,
 Cum lecti iuvenes, Argivae robora pubis,
 Auratam optantes Colchis avertere pellem
 Ausi sunt vada salsa cita decurrere puppi,
 Caerula verrentes abiegnis aequora palmis.
 15 Diva quibus retinens in summis urbibus arces

41, 19. Geminas ad aures deorum *D solus*, Geminas deorum ad aures *ceteri: quae correxi*. 20. Vbi vineta *DL*. resolves *D*. cybeles *D*. 21. pectoris *DL*. 22. i *Scaliger addidit*. fac. *DL*. *puto* furor agit. 23. Fac ut *DL*, quod *correxi*. ictum *L*. ictum *D*. 25. tergo *DL*. tua verum vera patere (pater *D*) *DL*. 28. Fac *DL*. fremitum *D*. 28. cybele *DL*. 29. adorta lis *L*, adoram talis *D*.

42, 2. Tenerumque *DL*, quod *correxi*. athin *D*, Athim *L*. marmorea *DL*. pelagi *Laurentianus: pelago DL*. 3. Fecit *DL*. ille *DL*, quod *correxi*. 5. cybele *DL*. dindymeï *L: dindimēi D*, dindymeni *Riccardianus*. 6. tuo *D*. 7. rabidos *Laurentianus: rapidos DL*. 8. Peliaco *Marius Victorinus p. 2581: Pelliaco DL*. condam *Laurentianus*. 10. oeteos *D*, oeticos *L*. 11. puppis *DL*. 14. abiegnis *pr L*.

- Ipsa levi fecit volitantem flamine currum,
 Pinea coniungens inflexae texta carinae.
 Illa rudem cursu prima imbuit Amphitriten.
 Quae simul ac rostro ventosum proscidit aequor,
 20 Tortaque remigio spumis incanduit unda,
 Emersere feri candenti e gurgite vultus
 Aequoreae monstrum Nereides admirantes.
 Illa, atque alia, viderunt luce marinas
 Mortales oculi nudato corpore Nymphas
 25 Nutricum tenus extantes e gurgite cano.
 Tum Thetidis Peleus incensus fertur amore,
 Tum Thetis humanos non despexit hymenaeos,
 Tum Thetidi pater ipse iugandum Pelea sensit.
 O nimis optato saeculorum tempore nati
 30 Heroes, salvete, deum genus, o bona matrum
 Progenies, salvete iterum . . . . .
 43 Vos ego saepe meo vos carmine conpellabo,
 Teque adeo eximie taedis felicibus aucte
 Thessaliae columen Peleu, cui Iuppiter ipse,
 Ipse suos divum genitor concessit amores.
 5 Tene Thetis tenuit pulcherrima Nereine?
 Tene suam Tethys concessit ducere neptem,
 Oceanusque, mari totum qui amplectitur orbem?
 Quae simul optatae finito tempore luces
 Advenere, domum conventu tota frequentat
 10 Thessalia, oppletur laetanti regia coetu:
 Dona ferunt prae se, declarant gaudia vultu.
 Deseritur Cieros, linguunt Phthiotica, Tempe
 Crannonisque domos ac moenia Larisaea,

42, 17. Pineae *D.* inflexit *pr L.* texta *Laurentianus*: testa *DL.* 18. primam *L.* imbuit *L.* rudiit *D.* amphitritem *D et margo L.* amphitritionem *L.* 20. Tortaque *excerpta Minturni*: Tortaque *DL.* 21. freti *vel fero* canenti *Schraderus.* 22. nereides amirantes *D.* 23. *fortasse* si qua alia. videre *L.* 24. oculis *DL.* 28. Cum *DL.* 29. seculorum *D.* 30. dum *D.* gens *interpr. Vergilii Veronensis ad Aen.* 5, 80. matrum *interpr. Verg.*: matre *Laurentianus*, mater *DL.* 31. haec servavit *interpres Vergilii.*

43, 2. thetis *D.* thetys *L.* 3. cum *D.* 5. Nereine *Hauptius*: neptune *D.* neptine *Laurentianus*, nectine *L.* 6. concepsit *D.* 8. optato *DL.* 9. Ad lenire *D.* Allenire *L.* frequentant *L.* 11. victu *L.* 12. Cieros *Meinekus*: syros *D.* scyros *D.* *fortasse* Phthiotida. 13. Gravinonisque *DL.* *correzit Victorius.* ac micenis *alocrisea D.* ac nicenis *alacrisca L.*

- Pharsalum coeunt, Pharsalia tecta frequentant.
 15 Rura colit nemo, mollescunt colla iuvenis,
 Non humilis curvis purgatur vinea rastris,
 Non glaebam prono convellit vomere taurus,
 Non falx attenuat frondatorum arboris umbram,
 Squalida desertis rubigo infertur aratris.
 20 Ipsius at sedes, quacunq̄ue opulenta recessit
 Regia, fulgenti splendent auro atq̄ue argento.
 Candet ebur solis, collucent pocula mensae,
 Tota domus gaudet regali splendida gaza.
 Pulvinar vero divae geniale locatur
 25 Sedibus in mediis, Indo quod dente politum
 Tincta tegit roseo conchyli purpura fuco.
 Haec vestis priscis hominum variata figuris
 Heroum mira virtutes indicat arte.
 Namque fluentisono prospectans litore Diae
 30 Thesea cedentem celeri cum classe tuetur
 44 Indomitos in corde gerens Ariadna furores,
 Necdum etiam sese quae visit visere credit,
 Ut pote fallaci quae tum primum excita somno
 Desertam in sola miseram se cernat arena.
 5 Inmemor at iuvenis fugiens pellit vada remis,
 Irrita yentosae linquens promissa procellae.
 Quem procul ex alga maestis Minois ocellis,
 Saxeae ut effigies bacchantis, prospicit, euhoe,
 Prospicit et magnis curarum fluctuat undis,
 10 Non flavo retinens subtilem vertice mitram,
 Non contacta levi velatum pectus amictu,
 Non tereti strophio lactentis vincta papillas,
 Omnia quae toto delapsa e corpore passim
 Ipsius ante pedes fluctus salis alludebant.
 15 Set neque tum mitrae neque tum fluitantis amictus
 Illa vicem curans toto ex te pectore, Theseu,

43, 14. Pharsaliam *DL. correxit Pontanus.* 20. ad *DL.*
 22. ebur *D.* 25. quod *L:* que *D.* 29. litora *Laurentianus.*
 dia *DL.*

44, 1. adriana *D.* 2. Ne dum *L.* seseque sui tui (terni *Laurentianus*) se credit (credidit *L*) *DL. correxit Vossius.* 8. Sassea *D.* heube *D,* heue *L.* 9. flutuat *D.* 12. lactantes *Isidorus*
 19, 33, qui hunc versum ascribit *Cinnae.* luctantes *Muretus.*
 cincta *Isidorus.* 13. tota *D solus.* delapse e *L,* delapso *D.*
 15, Si *DL.*

Toto animo, tota pendebat perdita mente.
 Ah misera, assiduis quam luctibus externavit
 Spinosas Erycina serens in pectore curas
 20 Illa tempestate, ferox quo ex tempore Theseus
 Egressus curvis e litoribus Piraei
 Attigit iniusti regis Gortynia tecta.
 Nam perhibent olim crudeli peste coactam
 Androgeoneae poenas exolvere caedis
 25 Electos iuvenes simul et decus innuptarum
 Cecropiam solitam esse dapem dare Minotauro.
 Quis angusta malis cum moenia vexarentur,
 Ipse suum Theseus pro caris corpus Athenis
 Proicere optavit potius quam talia Cretam
 30 Funera Cecropiae nec funera portarentur.
 45 Atque ita nave levi nitens ac lenibus auris
 Magnanimum ad Minoa venit sedesque superbas.
 Hunc simul ac cupido conspexit lumine virgo
 Regia, quam suavis expirans castus odores
 5 Lectulus in molli complexu matris alebat,
 Quales Eurotae progignunt flumina myrtus
 Aurave distinctos educit verna colores,
 Non prius ex illo flagrantia declinavit
 Lumina, quam cuncto concepit corpore flammam
 10 Funditus atque imis exarsit tota medullis.
 Heu misere exagitans immiti corde furores
 Sancte puer, curis hominum qui gaudia misces,
 Quaeque regis Golgos quaeque Idalium frondosum,
 Qualibus incensam iactastis mente puellam
 15 Fluctibus in flavo saepe hospite suspirantem!
 Quantos illa tulit languenti corde timores!
 Quanto saepe magis fulgore expalluit auri!
 Cum saevum cupiens contra contendere monstrum
 Aut mortem oppeteret Theseus aut praemia laudis.

44, 17. prodebat *Laurentianus*. 18. assidine *pr L.* externa-
 vit *D et Nonius* 2, 308 p. 108: extenuavit *L.* 20. feroxque *DL.*
 ex *Italus in exemplari Veneto ed. Ald.* 1502: et *L.*, in *D.* 22. cor-
 tinia tenta *DL.* templa *Parisinus*, tempta *Laurentianus*. 23. pro-
 hibent *D.* 24. Cum androgeoneae *DL.* 27. moenia *L.*: incena *D.*
 in cenia *Riccardianus*. 29. Proicere *L.*

45, 1. leni nitens atque levibus *D.* 3. simulhac *D.* 6. eu-
 ropae pergignunt *DL.* 13. Quique *DL.* colchos *DL.* *correxerit*
Avantius. quique *D.* 14. Qualibet *L.* 17. fulgure *D.*
 19. oppeteret *Laurentianus*: opetere *D.* oppere *L.*

- 20 Non ingrata tamen frustra munuscula divis
 Promittens tacito succendit vota labello.
 Nam velut in summo quatientem brachia Tauro
 Quercum aut conigeram sudanti cortice pinum
 Indomitus turbo contorquens flamine robur
- 25 Eruit (illa procul radicibus exturbata
 Prona cadit, lateque tumieus obvia frangens),
 Sic domito saevum prostravit corpore Theseus
 Nequicquam vanis iactantem cornua ventis.
 Inde pedem sospes multa cum laude reflexit
- 30 Errabunda regens tenui vestigia filo,
- 46 Ne labyrinthis e flexibus egredientem
 Tecti frustraretur inobservabilis error.
 Sed quid ego a primo digressus carmine plura
 Commemorem, ut linquens genitoris filia vultum,
- 5 Ut consanguineae complexum, ut denique matris,
 Quae misera in gnata deperdita laeta . . . . .,
 Omnibus his Thesei dulcem praeoptarit amorem,
 Aut ut vecta ratis spumosa ad litora Diae,
 Aut ut eam devinctam lumina somno
- 10 Liquerit immemori discedens pectore coniunx?
 Saepe illam perhibent ardenti corde furentem
 Clarisonas imo fudisse e pectore voces,
 Ac tum praeruptos tristem conscendere montes,
 Unde aciem in pelagi vastos protenderet aestus,
- 15 Tum tremuli salis adversas procurrere in undas
 Mollia nudatae tollentem tegmina surae,
 Atque haec extremis maestam dixisse querelis,

45, 21. suspendit *Parisinus*. suscepit *Stattius*. veta *D*.
 22. veluti in *D*. 23. cornigeram *DL*. corpore *D*. 24. Indo-
 mitum *D*. Indomitum turben *Spengelius*. 25. Eruit *L*. ra-
 dicibus *Parisinus*, *Laurentianus*, *Riccardianus*: radicitus *DL*.
 26. tumieus *D*, cum eius *L* et *Laurentianus*, tum eius *Riccardianus*.
fortasse late qua est impetus. obvia *Parisinus*, *Laurentianus* et
margo L: omnia *DL*. 30. tenens *pr L*.

46, 1. labyrinthis *DL*. 2. frustrarentur *L*. 3. a *Parisinus*:
 cum *DL*. carmina *Riccardianus*. pluri *D*, 6. ignata *DL*,
 unguata *margo L*. *fortasse* laetabatur. 7. praeoptaret *margo L*,
 portaret *DL*. 8. *fortasse* rati. 9. *fortasse* Venerit, aut. de-
 vincata *D*, devicta *L*. 10. descendens *D*. 11. prohibent *D*.
 12. Clarissimas *D*. 13. At *L*. tristes *D*, tristis *L*. ostendere
D. 14. in *om DL*. praetenderet *D*. 17. haec *Riccardianus*:
 hoc *L*, *om D* et *pr L*. dixisse mesta *D*.

- Frigidulos udo singultus ore cientem.
 Siccine me patriis avectam, perfide, ab oris,
 20 Perfide, deserto liquisti in litore, Theseu?
 Siccine discedens neglecto numine divum
 Inmemor ah devota domum periuria portas?
 Nullane res potuit crudelis flectere mentis
 Consilium? tibi nulla fuit clementia praesto,
 25 Inmite ut nostri vellet miserescere pectus?
 At non haec quondam nobis promissa dedisti
 Voce: mihi non haec miserae sperare iuebas,
 Sed connubia laeta, sed optatos hymenaeos,
 Quae cuncta aerii discerpunt irrita venti.
 30 Tum iam nulla viro iuranti femina credat,
 47 Nulla viri speret sermones esse fideles;
 Quis dum aliquid cupiens animus praegestit apisci,
 Nil metuunt iurare, nihil promittere parcunt:
 Sed simul ac cupidae mentis satiata libido est,
 5 Dicta nihil metuere, nihil periuria curant.
 Certe ego te in medio versantem turbine leti
 Eripui, et potius germanum amittere crevi,
 Quam tibi fallaci supremo in tempore deessem.
 Pro quo dilaceranda feris dabor alitibusque
 10 Praeda, neque iniecta tumulabor mortua terra.
 Quenam te genuit sola sub rupe leaena,
 Quod mare conceptum spumantibus expuit undis,
 Quae Syrtis, quae Scylla rapax, quae vasta Charybdis,
 Talia qui reddis pro dulci praemia vita?
 15 Si tibi non cordi fuerant connubia nostra,
 Saeva quod horrebas prisci praecepta parentis,
 At tamen in vestras potuisti ducere sedes,
 Quae tibi iocundo famularer serva labore
 Candida permulcens liquidis vestigia lymphis
 20 Purpureave tuum consternens veste cubile.

46, 19. patris advectam *D.* avertam *Laurentianus.* aris *DL.*
 23. Nullave *L.* mentes *L.* 25. mitescere *DL.* 26. nobis] blanda
 margo *L.* 27. non *Parisinus:* nec *DL.* hoc *L.* sperare *D.*
 29. aerei *D.* disserpunt *D.* diserpunt *L.* ventis *D.* 30. Nunc
 iam *Baptista Guarinus,* 'v. c.' *Minturno teste.*
 47, 4. simulhac *D.* 10. intacta *DL.* 12. expumantibus *D.*
 13. silla *D.* iusta *Laurentianus,* rapta *D.* 16. Sevaque orre-
 bas *D.* 17. potuistis *DL.* 20. Purpureaque *D. solus.* proster-
 nens *D.*

- Sed quid ego ignaris nequicquam conqueror auris,
 Externata malo, quae nullis sensibus auctae
 Nec missas audire queunt nec reddere voces?
 Ille autem prope iam mediis versatur in undis,
 25 Nec quisquam apparet vacua mortalis in alga.
 Sic nimis insultans extremo tempore saeva
 Fors etiam nostris invidit questibus auris.
 Iuppiter omnipotens, utinam ne tempore primo
 Gnosia Cecropiae tetigissent litora puppes,
 30 Indomito nec dira ferens stipendia tauro
 48 Perfidus in Cretam religasset navita funem,
 Nec malus hic celans dulci crudelia forma
 Consilia in nostris requiesset sedibus hospes!
 Nam quo me referam? quali spe perdita nitor?
 5 Idomeneusne petam montes? ah gurgite lato
 Discernens pontum truculentum ubi dividit aequor?
 An patris auxilium sperem, quemne ipsa reliqui
 Respersum iuvenem fraterna caede secuta?
 Coniugis an fido consoler memet amore,
 10 Quine fugit lentos incurvans gurgite remos?
 Praeterea nullo litus, sola insula, tecto,
 Nec patet egressus pelagi cingentibus undis:
 Nulla fugae ratio, nulla spes: omnia muta,
 Omnia sunt deserta, ostentant omnia letum.
 15 Non tamen ante mihi languescent lumina morte,
 Nec prius a fesso secedent corpore sensus,
 Quam iustam a divis exposcam prodita multam,
 Caelestumque fidem postrema comprecet hora.
 Quare, facta virum multantes vindice poena
 20 Eumenides, quibus anguino redimita capillo
 Frons expirantis praeporat pectoris iras,
 Huc huc adventate, meas audite querelas,
 Quas ego, vae miserae, extremis proferre medullis

47, 21. conquerar *DL.* 22. Ex^rten^ruata *D.* Ex^rten^ruata *L.*
 28. non apud *Macrobium Sat.* 6, 1. 30. ferens *om D.*
 48, 1. creta relegasset *D.* 2. duci *D.* 3 Consilium nostris
 requisisset *DL.* 5. Idmoneosne *L.* Idoneos ne *D.* Idomeneosne *Itali.*
 a *DL:* at *Puacii et aliorum excerpta.* 6. Discedens *Itali.*
 7. quem ve *L.* 10. Quine *excerpta Minturni:* Quive *DL.* lentos
margo L: ventos *L.* unctos *D.* 14. ostendunt *D.* 15. languescent
D solus. 17. mulctam *DL.* 18. comprecet *DL.* 19. mulctan-
 tes *DL.* 23. misera *L.* praeferre *D.*

- Cogor inops, ardens, amenti caeca furore.
 25 Quae quoniam verae nascuntur pectore ab ino,
 Vos nolite pati nostrum vanescere luctum,
 Sed quali solam Theseus me mente reliquit,
 Tali mente, deae, funestet seque suosque.
 Has postquam maesto profudit pectore voces,
 30 Supplicium saevis exposcens anxia factis,
 49 Annuit invicto caelestum numine rector,
 Quo tunc et tellus atque horrida contremuerunt
 Aequora, concussitque micantia sidera mundus.
 Ipse autem caeca mentem caligine Theseus
 5 Consitus oblito dimisit pectore cuncta,
 Quae mandata prius constanti mente tenebat,
 Dulcia nec maesto sustollens signa parenti
 Sospitem Erechtheum se ostendit visere portum.
 Namque ferunt olim, classi cum moenia divae
 10 Linquentem gnatum ventis concrederet Aegeus,
 Talia complexum iuveni mandata dedisse.
 'Gnate mihi longa iocundior unice vita,
 Gnate, ego quem in dubios cogor dimittere casus,
 Reddite in extrema nuper mihi fine senectae,
 15 Quandoquidem fortuna mea ac tua fervida virtus
 Eripit invito mihi te, cui languida nondum
 Lumina sunt gnati cara saturata figura,
 Non ego te gaudens laetanti pectore mittam,
 Nec te ferre sinam fortunae signa secundae,
 20 Sed primum multas expromam mente querelas,
 Canitiem terra atque infuso pulvere foedans,
 Inde infecta vago suspendam lintea malo,
 Nostros ut luctus nostraeque incendia mentis
 Carbasus obscurata decet ferrugine Hibera.
 25 Quod tibi si sancti concesserit incola Itoni,

48, 27. qualis sola *DL*. 28. funeste *D*. 30. ansia *D*.

49, 1. invito *L*°, in voto *D*. 2. et *om Parisinus*. Quomodo
 nunc tellus *L*. contrumuere *D*. 4. mente *D*, mentis *L*. *correxit*
Stattius. 8. erectum *Laurentianus et Riccardianus*, ereptum *DL*.
correxit Vossius. 9. classem *L*. castae *excerpta Minturni*. moe-
 nico *L*, meonico *D*. 10. cum crederet *DL*. 11. complexum *Lau-*
rentianus: complexo *DL*. 13. indibus *D*. 16. mihi] nihil *D*.
 24. obscurata dicet *L*, obscurata duget (*diget Riccardianus*) *D*, ob-
 scura dicet *Laurentianus*. *correxi de coniectura*. 25. ithomi *L*,
 thomi *D*.

- Quae nostrum genus ac sedes defendere Erechthei
 Annuit, ut tauri respergas sanguine dextram,
 Tum vero facito ut memori tibi condita corde
 Haec vigeant mandata, nec ulla oblitteret aetas,
 39 Ut simul ac nostros invisent lumina collis,
 50 Funestam antennae deponant undique vestem,
 Candidaque intorti sustollant vela rudentes,
 Quam primum cernens ut laeta gaudia mente
 Agnoscam, cum te reducem aetas prospera sistet.
 5 Haec mandata prius constanti mente tenentem
 Thesea ceu pulsae ventorum flamine nubes
 Aerium nivei montis liquere cacumen.
 At pater, ut summa prospectum ex arce petebat,
 Anxia in assiduos absumens lumina fletus,
 10 Cum primum inflati conspexit lintea veli,
 Praecipitem sese scopulorum e vertice iecit,
 Amissum credens immiti Thesca fato.
 Sic funesta domus ingressus tecta paterna
 Morte ferox Theseus qualem Minoidi luctum
 15 Obtulerat mente inmemori talem ipse recepit.
 Quae tamen aspectans cedentem maesta carinam
 Multiplices animo volvebat saucia curas.
 At parte ex alia florens volitabat Iacchus,
 Cum thiaso Satyrorum et Nysigenis Silenis,
 20 Te quaerens, Ariadna, tuoque incensus amore.
 Qui tum alacres passim lymphata mente furebant
 Euhoe bacchantes, euhoe capita inflectentes.
 Horum pars tecta quatiebant cuspide thyrsos,
 Pars e divulso iactabant membra iuvenco,
 25 Pars sese tortis serpentibus incingebant,
 Pars obscura cavis celebrabant orgia cistis,
 Orgia, quae frustra cupiunt audire profani,
 Plangebant aliei proceris tympana palmis

49, 26. ac *Itali*: has *DL*. Erechthei *Vossius*: freti *DL*.

28. Tu *DL*., 30. simul haec *DL*.

50, 3. ut *L*: quam *D*. mentem *D*. 4. aera prospera sistent
D. 7. Aerium *Laurentianus*: Aereum *DL*. 9. Ansia *D*. as-
 sumens *L*. 10. infecti *Ang. Colocius et alii Itali*. 14. minoyda
D. 15. in memore *D*. 16. credentem *D solus*. 18. pater *D*.
 yacus *D*, Iachus *L*. 20. Et *L*. adriana *D*. 21. alacras *D*.
 22. Euche-euche *DL*. 23. Harum *DL*. 24. divaliso *D*.
 25. om *D et Riccardianus*. 28. aliae *DL*.

- Aut tereti tenuis tinnitus aere ciebant,
³⁰ Multis raucisonos efflabant cornua bombos
 51 Barbaraque horribili stridebat tibia cantu.
 Talibus amplifice vestis decorata figuris
 Pulvinar complexa suo velabat amictu.
 Quae postquam cupide spectando Thessala pubes
⁵ Expleta est, sanctis coepit decedere divis.
 Hic, qualis flatu placidum mare matutino
 Horrificans Zephyrus proclivas incitat undas
 Aurora exoriente vagi sub limina Solis,
 Quae tarde primum clementi flamine pulsae
¹⁰ Procedunt (leni resonant plangore cachinni),
 Post vento crescente magis magis increbescunt
 Purpureaque procul nantes a luce refulgent,
 Sic tum vestibuli liquentes regia tecta
 Ad se quisque vago passim pede discedebant.
¹⁵ Quorum post abitum princeps e vertice Pelei
 Advenit Chiron portans silvestria dona:
 Nam quocumque ferunt campi, quos Thessala magnis
 Montibus ora creat, quot propter fluminis undas
 Aura parit flores tepidi fecunda Favoni,
²⁰ Hos indistinctis plexos tulit ipse corollis,
 Quo permulsa domus iucundo risit odore.
 Confestim Penios adest, viridantia Tempe,
 Tempe, quae silvae cingunt super impendentes,
 Naiasin linquens doris celebranda choreis,
²⁵ Non vacuus: namque ille tulit radicitus altas
 Fagos ac recto proceras stipite laurus,

50, 30. Multis *Bern. Pisanus apud Perreium*: Multi *DL.* effle-
 bant *DL.*

51, 1. Bachataque *Laurentianus*. 8. sublimis *L.* sublima *D.*
 9. clementi *D.* 10. leni resonant *Cuiacianus liber non sincerus*:
 leviter sonant *DL.* leviterque sonant *corr L cum Parisino.* clan-
 gore *pr L.* Placor, tranquillitas: at Catullus plangor *excerpta ex ve-*
teribus glossis Pithoeana p. 71 Gohofr. 11. increbescunt *DL.*
 12. ab *L.* refulgens *D.* 13. tum *Laurentianus*: tibi *DL.* ibi
 -*Hauptius.* 14. At *L, A D.* 16. celestia *D.* 17. quocumque
DL. campis *L.* quot *excerpta Itolorum.* 18. quod *D,* quos
L. 19. perit *D et pr L.* 21. Quot *L.* iucundo *D.* 22. pe-
 neios *D.* adest ut *L.* 24. Minosim *DL: correxit Hauptius.*
 doris] *fortasse crebris.* 25. Non acuos *L,* Nonacrios *D,* Novacrios
 margo *L: correxit Baptista Guarinus.* illi *D.* 26. lauros *D.*

- Non sine nutanti platano lentaque sorore
 Flammati Phaethontis et aëria cupressu.
 Haec circum sedes late contexta locavit,
 30 Vestibulum ut molli velatum fronde vireret.
 52 Post hunc consequitur sollerti corde Prometheus,
 Extenuata gerens veteris vestigia poenae,
 Quam quondam silici restrictus membra catena
 Persolvit pendens e verticibus praeruptis.
 5 Inde pater divum sancta cum coniuge natisque
 Advenit caelo, te solum, Phoebe, relinquens,
 Unigenamque simul cultricem montibus Idri:
 Pelea nam tecum pariter soror aspernata est
 Nec Thetidis taedas voluit celebrare iugalis.
 10 Qui postquam niveis flexerunt sedibus artus,
 Large multiplici constructae sunt dapae mensae,
 Cum interea infirmo quatientes corpora motu
 Veridicos Parcae coeperunt edere cantus.
 His corpus tremulum complectens undique vestis
 15 Candida purpurea talos incinxerat ora,
 At roseo niveae residebant vertice vittae,
 Aeternumque manus carpebant rite laborem.
 Laeva colum molli lana retinebat amictum,
 Dextera tum leviter deducens fila supinis
 20 Formabat digitis, tum prono in pollice torquens
 Libratum tereti versabat turbine fusum,
 Atque ita decerpens aequabat semper opus dens,
 Laneaque aridulis haerebant morsa labellis,
 Quae prius in levi fuerant extantia filo:
 25 Ante pedes autem candentes mollia lanæ
 Vellera virgati custodibant calathisci.
 Hæc tum clarisona pellentes vellea voce

51, 27. luctanti *L.*, mutanti *margo L.* sororum *L.* 28. Fla-
 manti *L.* phetontis *D.*, phoetontis *L.* aëria *D.* 30. Vesti-
 buli *D.* niteret *D.*

52, 3. Qua *L.* Scythicis *N. Heinsius.* 5. divi *L.* gna-
 tisque *L.* 7. ydri *D.* Idae *Itali.* 8. Pallada *D.*, Palea *Lauren-
 tianus.* 9. iugales *D.* 10. postquam *D.* fluxerunt *L.* 13. Ve-
 ridices *Laurentianus.* 14. undique questus *DL.* 15. talos *Itali:*
 tuos *L.* et plerique omnes, rubicunda *D.* et *Riccardianus.* intinxerat
L. 18. Annoso *Ern. Schulzius.* residebat *L.* victæ *D.*
 18. amictum *pr L.* 21. librabat vertice *D.* 26. custodiebant *L.*
 calathisti *DL.* 27. Hæc *DL.* pectentes *Statius,* vellentes
Theodorus Heysius,

- Talia divino fuderunt carmine fata,
 Carmine, perfidiae quod post nulla arguet aetas.
 30 'O decus eximium magnis virtutibus augens,
 53 Emathiae tutamen opis, clarissime nato,
 Accipe, quod laeta tibi pandunt luce sorores,
 Veridicum oraclum. sed vos, quae fata secuntur,
 Currite ducentes subtegmina, currite, fusi.
 5 Adveniet tibi iam portans optata maritis
 Hesperus, adveniet fausto cum sidere coniunx,
 Quae tibi flexanimo mentem perfundat amore
 Languidosque paret tecum coniungere somnos
 Levia substernens robusto brachia collo.
 10 Currite ducentes subtegmina, currite, fusi.
 Nulla domus tales unquam contexit amores,
 Nullus amor tali coniunxit foedere amantes,
 Qualis adest Thetidi, qualis concordia Peleo.
 Currite ducentes subtegmina, currite, fusi.
 11 Nascetur vobis expers terroris Achilles,
 Hostibus haud tergo, sed forti pectore notus;
 Qui persaepe vago victor certamine cursus
 Flammea praevertet celeris vestigia cervae.
 15 Currite ducentes subtegmina, currite, fusi.
 Non illi quisquam bello se conferet heros,
 Cum Phrygii Teucro manabunt sanguine . . . . .
 Troicaque obsidens longinquo moenia bello
 Periuri Pelopis vastabit tertius heres.
 20 Currite ducentes subtegmina, currite, fusi.
 Illius egregias virtutes claraque facta
 Saepe fatebuntur gnatorum in funere matres,
 Cum in cinerem canos solvent a vertice crines

52, 28. 29. carmina *pr L.* 29. *malim* arguit.

53, 1. *carissime L.* 2. *lenta D.* voce *margo L.* 3. ora-
 culum *L.* sequuntur *L.* 4. ducenti subtemine *apud Macrobius*
Sat. 6, 1. 5. *mariti L.* 7. flexo animo mentis perfundat amorem
DL. correxit Muretus. sed malim Quae te flexanimo mentis *coll.* 54, 15.
 8. *sonos L.* . Nulla, Nullus, Qualis, Currite] *hos versus om D et*
codices plerique. unquam tales *L, Laurentianus, Mediolanenses*
 24. 38. 46, *Hamburgensis et ceteri: mutavit Guarinus et Aldus* 1502.
 contexit *corrector D. fortasse* connexit. 11. *nobis D.* 12. *aut*
D. 14. *praevertit L.* 16. *conferat D.* 17. *campi margo L,*
tenen L, teuen Laurentianus, trunci Parisinus. 22. *natorum D.*
 23. *Cum civium L.*

- Putridaque infirmis variabunt pectora palmis.
 25 Currite ducentes subtegmina, currite, fusi.
 Namque, velut densas praecerpens cultor aristas
 Sole sub ardenti flaventia demetit arva,
 Troiugenum infesto prosternet corpora ferro.
 Currite ducentes subtegmina, currite, fusi.
 30 Testis erit magnis virtutibus unda Scamandri,
 54 Quae passim rapido diffunditur Hellesponto,
 Cuius iter caesis angustans corporum acervis
 Alta tepefaciet permixta flumina caede.
 Currite ducentes subtegmina, currite, fusi.
 5 Denique testis erit morti quoque reddita praeda,
 Cum teres excelso coacervatum aggere bustma
 Excipiet niveos percussae virginis artus.
 Currite ducentes subtegmina, currite, fusi.
 Nam simul ac fessis dederit fors copiam Achivis
 10 Urbis Dardaniae Neptunia solvere vincla,
 Alta Polyxenia mitescent caede sepulera,
 Quae, velut ancipiti succumbens victima ferro,
 Proiciet truncum sunumisso poplite corpus.
 Currite ducentes subtegmina, currite, fusi.
 15 Quare agite optatos animi coniungite amores.
 Accipiat coniunx felici foedere divam,
 Dedatur cupido iam dudum nupta marito.
 Currite ducentes subtegmina, currite, fusi.
 Non illam nutrix orienti luce revisens
 20 Hesterno collum poterit circumdare filo.
 Currite ducentes subtegmina, currite, fusi.
 Anxia nec mater discordis maesta puellae
 Secubitu caros mittet sperare nepotes.
 Currite ducentes subtegmina, currite, fusi.
 25 Talia praefantes quondam felicia Pelei
 Carmina divino cecinerunt pectore Parcae.
 Praesentes namque ante domos invisere castas

53, 24. narrabunt *pr L.* 26. praecernens *L.*, procernens *D.*
correzit Statius. messor *margo L.* 28. prosternens *D et pr L.*
 30. scamabri *pr. L.*

54, 5. 6 *om D.* 7. percussae *DL.* 9. simul hac *D.* simul
 hanc *L.* copiam *L:* omnia *D.* 11. polisenia *D.* polixena *L.*
 madescent *L.* 12. procurrens *D.* 13. Proiecit *pr L.* 19. reviset
D. 20. Externo *L.* 22. Anxia *D.* 23. Succubitu *margo L.*
 cares mittes *D solus.* 26. cecinere *L.*

- Heroum et sese mortali ostendere coetu
 Caelicolae nondum sprete pietate solebant.
- 55 Saepe pater divum templo in fulgente revisens,
 Annua cum festis venissent sacra diebus,
 Conspexit terra centum procumbere tauros.
 Saepe vagus Liber Parnasi vertice summo
- 5 Thyiadas effusus euantis crinibus egit,
 Cum Delphi tota certatim ex urbe ruentes
 Acciperent laeti divum fumantibus aris.
 Saepe in letifero belli certamine Mavors
 Aut rapidi Tritonis hera aut Rhamnusia virgo
- 10 Armatas hominum est praesens hortata catervas.
 Sed postquam tellus scelere est imbuta nefando,
 Iustitiamque omnes cupida de mente fugarunt,
 Perfudere manus fraterno sanguine fratres,
 Destitit extinctos natus lugere parentes,
- 15 Optavit genitor primaevi funera nati,
 Liber ut innuptae poteretur flore novercae,
 Ignaro mater substernens se impia nato
 Impia non verita est divos scelerare parentes,
 Omnia fanda nefanda malo permixta furore
- 20 Iustificam nobis mentem avertere deorum.
 Quare nec talis dignantur visere coetus,
 Nec se contingi patiuntur lumine claro.

Et si me assiduo confectum cura dolore
 Sevocat a doctis, Ortale, virginibus,

25 Nec potis est dulcis Musarum exprimere fetus
 Mens animi (tantis fluctuat ipsa malis:
 Namque mei nuper Lethaeo gurgite fratris
 Pallidulum manans alluit unda pedem,

54, 28. Heroum et Io. *Bapt. Sigicellus*: Nereus *L*, Nreus *D*.
 ceteri *D*. 30. Languidior tenera cui *L*, Languidior tenera compen-
 dens siccula beta *D*, Languidior tenera cui petens sicula beta
Laurentianus.

55, 2. dum *DL*. venisset *L*. 3. Prospexit *D*. currus
DL. 5. Thiadas *L*, Thaydas *D*. ovantis *Laurentianus*, bacchan-
 tis *D*. 6. tuentes *D*, tuenti^s *L*. 7. Acciperet *L*. 8. laetefero
D. 9. rannusia *D*, rannusia *L*. 14. Dextibit *D*. 16. potiretur
DL. 18. fortasse parentis. 23. defectum *Laurentianus*. 24. Sed
 vacat *L*. 25. dulcissimus harum *L*. 27. lethei *DL*. 28. alluit
Laurentianus; abluit *DL*.

- Troia Rhoeteo quem subter litore tellus
³⁰ Ereptum nostris obterit ex oculis.
 56 *Tu mea tu moriens fregisti commoda, frater,*
Tecum una tota est nostra sepulta domus,
Omnia tecum una perierunt gaudia nostra,
Quae tuus in vita dulcis alebat amor.
⁵ *Hei misero fratri iucundum lumen ademptum,*
Nunquam ego te, misero frater adempte mihi,
 Alloquar, audiero nunquam tua loquentem,
 Nunquam ego te, vita frater amabilior,
 Aspiciam posthac. at certe semper amabo,
¹⁰ Semper maesta tua carmina morte canam,
 Qualia sub densis ramorum concinit umbris
 Daulias absumpti fata gemens Ithylei),
 Sed tamen in tantis maeroribus, Ortale, mitto
 Haec expressa tibi carmina Battiadae,
¹⁵ Ne tua dicta vagis nequicquam credita ventis
 Effluxisse meo forte putes animo,
 Ut missum sponsi furtivo munere malum
 Procurrit casto virginis e gremio,
 Quod miserae oblitae molli sub veste locatum,
²⁰ Dum adventu matris prosilit, excutitur:
 Atque illud prono praiceps agitur decursu,
 Huic manat tristi conscius ore rubor.

Omnia qui magni dispexit lumina mundi,
 Qui stellarum ortus comperit atque obitus,
²⁵ Flammeus ut rapidi solis nitor obscuretur,
 Ut cedant certis sidera temporibus,
 Ut Triviam furtim sub Latmia saxa relegans
 Dulcis amor gyro devocet acrio,

55, 30. matris *D.*

56, 1—7 *interstitium in L. D. Parisiensis, Biccadianus et alii habent septimum, ceteros addidi ex p. 62, 4—8 et 64, 13—17.*
 7. verba *rec Parisinus, fata Mediolanensis* 24. *fortasse facta, ut p. 5,*
 20. 10. *tegam L. legam Itali.* 11. *armorum L.* 12. *Daunias D, Baiulas L, Daulias margo L.* 13. *assumpti L. ithilei L, ithilei D.* 14. *experta Parisinus. abattiadae D, actiade L.* 17. *furtivum D.* 18. *in gremio D.* 19. *oblitum D.* 21. *At D.*
 22. *puddor D.* 23. *despexit DL.* 24. *habitus L.* 27. *furti D.*
 sublimia saxa religans *DL.* sub lamia *Parisinus.* 28. *gyro Itali: guioclero L, spatium vacuum in D.*

Idem me ille Conon caelesti numine vidit
³⁰ E Bereniceo vertice caesariem
 57 Fulgentem clare, quam multis illa dearum
 Levia protendens brachia pollicita'st,
 Qua rex tempestate novo auctus hymenaeo
 Vastatum finis iverat Assyrios,
⁵ Dulcia nocturnae portans vestigia rixae,
 Quam de virgineis gesserat exuviis.
 Estne novis nuptis odio Venus? anne parentum
 Frustrantur falsis gaudia lacrimulis,
 Ubertim thalami quas intra limina fundunt?
¹⁰ Non, ita me divi, vera gemunt, iuerint.
 Id mea me multis docuit regina querelis
 Invisente novo proelia torva viro.
 At tu non orbum luxti deserta cubile,
 Sed fratris cari flebile discidium?
¹⁵ Cum penitus maestas exedit cura medullas!
 Ut tibi tunc toto pectore sollicitae
 Sensibus ereptis mens excidit! at te ego certe
 Cognoram a parva virgine magnanimam.
 Anne bonum oblita es facinus, quo regium adepta's
²⁰ Coniugium, quo non fortius ausit alis?
 Sed tum maesta virum mittens quae verba locuta es!
 Iuppiter, ut tristi lumina saepe manu!
 Quis te mutavit tantus deus? an quod amantes
 Non longe a caro corpore abesse volunt?
²⁵ Atque ibi me cunctis pro dulci coniuge divis
 Non sine taurino sanguine pollicita's,
 Si reditum tetulisset. is haut in tempore longo

56, 29. in lumine *Vossius*. fecit *pr L*. 30. Ebores niceo *DL*.
conf. anthol. Lat. 3, 172, 8.

57, 1. dare *Laurentianus*. cunctis-deorum *Hauptius*. 2. est
libri. 3. Quare ex *DL*. 4. Vastum *L*. fines *D*. ierat *L*.
 6. al. eximiis *margo L*. 7. atque *DL*. 9. inter lumina *L*. 10. diu
L. iuerint *DL*. 13. An *Itali*. lusisti *D*. 14. desidium *D*,
 dissidium *L*. 15. Quam *Bentleius*. *possis etiam Tum*. 16. tunc
Laurentianus: nunc *DL*. sollicitet *DL*. 17. erectis *L*. te
addidit Vossius. 18. Cognatam *pr L*. magnanima *L*. *conf.*
Hygin. poet. astr. 2, 24. 19. bonam *D*. est *L*. quod *La-*
urentianus, quam *DL*. adeptus (*om es*) *DL*. 20. quod *L*. for-
 tior aut sit *DL*. 25. me *Colotius et Perreius*: pro *DL*. 26. es
libri. 27. te tulisset *Parisinus et Laurentianus*, rettulisset *DL*.
 aut *DL*.

- Captam Asiam Aegypti finibus addiderat.
 Quis ego pro factis caelesti reddita coetu
 30 Pristina vota novo munere dissoluo.
 58 Invita, o regina, tuo de vertice cessi,
 Invita: adiuro teque tuumque caput,
 Digna ferat quod siquis inaniter adiuravit:
 Sed qui se ferro postulet esse parem?
 6 Ille quoque eversus mons est, quem maxima in oris
 Progenies Thiae clara supervehitur,
 Cum Medi propere novum mare, cumque iuventus
 Per medium classi barbara navit Athon.
 Quid facient crines, cum ferro talia cedant?
 10 Iuppiter, ut Chalybon omne genus pereat,
 Et qui principio sub terra quaerere venas
 Institit ac ferri frangere duritiem!
 Abiunctae paulo ante comae mea fata sorores
 Lugebant, cum se Memnonis Aethiopsis
 15 Unigena impellens nutantibus aera pennis
 Obtulit Arsinoes Locridos ales equos,
 Isque per aetherias me tollens advolat umbras
 Et Veneris casto collocat in gremio.
 Ipsa suum Zephyritis eo famulum legarat,
 20 Graia Canopieis incola litoribus.
 Hi dii veni ibi vario ne solum in lumine caeli
 Ex Ariadneis aurea temporibus
 Fixa corona foret, sed nos quoque fulgeremus
 Devotae flavi verticis exuviae,
 25 Uvidulum a fluctu cedentem ad templa deum me

58, 1. tua *D.* cassi *D.* 2. adiunctio *D.* 3. adiuraret *DL.*
 5. maximum in orbe *Itali.* 6. Thiae *Vossius:* phythie *D.* phi-
 thiae *L.* 7. rupere *vel peperere Itali.* atque *L.* 9. credant
D. 10. Chalybon *Politianus:* celitum *DL.* celtum *Laurentianus,*
 caelorum *margo L.* 12. ferris fringere *L.* 13. Adianctae *L.*
 15. nictantibus *Bentleius.* aera *L.* 16. asineos *pr L.* Locri-
 dos *Bentleius:* elocridicos *L.* daridos *D.* alis *Laurentianus.*
 17. aethereas *DL.* avolat *Canterus.* 18. advolat *L.* 19. zyphi-
 ritis *L.* legerat *D.* 20. Gratia *DL.* quod *correxi.* Tracia *corr L.*
 canopicis *D et margo L.* caponicis *L.* 21. Ni *Laurentianus.*
 ven *omittit spatium relicto D.* ne] *ve L.* Ardui ibi *Hauptius.*
 in numine *DL.* 22. adriadneis *D.* adrianeis *L.* 24. eximiae
L. 25. Uvidulum *Laurentianus,* Viridulum *DL.* decumae *L.*
 decumme *Laurentianus.*

Sidus in antiquis diva novum posuit:
 Virginis et saevi contingens namque leonis
 Lumina, Callisto iuxta Lycaonida,
 Vertor in occasum, tardum dux ante Booten,
 30 Qui vix sero alto mergitur Oceano.
 59 Sed quanquam me nocte premunt vestigia divum,
 Lux autem canae Tethyi restituit,
 Pace tua fari hic liceat, Rhamnusia virgo,
 (Namque ego non ullo vera timore tegam,
 5 Nec si me infestis discerpent sidera dictis,
 Condita quin verei pectoris evoluam),
 Non his tam laetor rebus, quam me afore semper,
 Afore me a dominae vertice discrucior.
 Quicum ego, dum virgo quondam fuit omnibus expers,
 10 Unguenti si una milia multa bibi,
 Nunc, vos optato quam iunxit lumine taeda,
 Non post unanimis corpora coniugibus
 Tradite nudantes reiecta veste papillas,
 Quin iucunda mihi munera libet onyx,
 15 Vester onyx, casto petitis quae iura cubili.
 Sed quae se impuro dedit adulterio,
 Illius ah mala dona levis bibit irrita pulvis:
 Namque ego ab indignis praemia nulla peto.
 Sed magis, o nuptae, semper concordia vostras
 20 Semper amor sedes incolat assiduus.
 Tu vero, regina, tuens cum sidera divam
 Placabis festis luminibus Venerem,

58, 28. novi *D.* 28. lycaonia *DL.* iuncta Lycaoniae *Itali.*
 29. boothem *L.* boetem *D.*

59, 2. aut *L.* theti *DL.* restitnem *D.* restitnem^{re} *L.* quod
correxi. 3. rānusia *D.* rānusia *L.* 4. nullo *L.* nulla *D.* 5. si
 me] sine *DL.* discerpent *L.* 6. vere *L.* veri *D.* evolue *DL.*
 7. 8. afore *L.* abfore *D.* 8. discucior *D.* 10. Vnguentis *DL.*
 i litteram addidi. una *L.* vini *D.* 11. vos *L.* nox *D.* quem
L. vixit *Laurentianus.* vicit *D.* 12. uno animos *D.* uno annis
 (animus in margine) *L.* corporea *D.* 13. relecta *L.* detecta *D.*
 14. Quam *DL.* quod *correxi.* iocunda *D.* 15. Vestet *D.*
 quaeritis *L.* colitis *margo L.* quaeque *D.* quam *Riccardianus.*
 16. Seque se *D.* 17. & *L.* levis bibit dona *DL.* 18. indige-
 tis *pr L.* 19. semper *L.* magis *D.* nostras *DL.* 21. diva *D.*

Unguinis expertem non siris esse tuam me,
 Sed potius largis affice muneribus.
 25 Sidera corruerint utinam! coma regia fiam:
 Proximus Hydrochoi fulgeret Oarion.

0 dolci iucunda viro, iucunda parenti,
 Salve, teque bona Iuppiter auctet ope,
 Ianua, quam Balbo dicunt servisse benigne
 30 Olim, cum sedes ipse senex tenuit,
 60 Quamque ferunt rursus voto servisse maligno,
 Postquam es porrecto facta marita sene,
 Dic agedum nobis, quare mutata feraris
 In dominum veterem deseruisse fidem.
 5 'Non (ita Caecilio placeam, cui tradita nunc sum)
 Culpa mea est, quamquam dicitur esse mea,
 Nec peccatum a me quisquam pote dicere quicquam:
 Verum isti populi ianua qui te facit,
 Qui, quacunquē aliquid reperitur non bene factum,
 10 Ad me omnes clamant 'ianua, culpa tua'st.'
 Non istuc satis est uno te dicere verbo,
 Sed facere ut quivis sentiat et videat.
 'Qui possum? nemo quaerit nec scire laborat.'
 Nos volumus: nobis dicere ne dubita.
 15 'Primum igitur, virgo quod fertur tradita nobis,
 Falsum est. non illam vir prior attigerit,
 Languidior tenera cui pendens sicula beta
 Nunquam se mediam sustulit ad tunicam:
 Sed pater illius gnatei violasse cubile
 20 Dicitur et miseram conscelerasse domum,

59, 23. Unguinis *Bentleius*: Sanguinis *DL*. siveris esse *Scaliger*: vestris esse *DL*, vesse *Laurentianus*. tuam *Avantius*: tuum *DL*. 24. effice *DL*. 25. Sidera cur iterent ut *DL*, quod correxi.
 26. idrocoi — fulgeret o arion *D*.

60, 2. est *DL*. marite *L*. 3. agedum *Itali*: age de *DL*.
 vobis *D*. 4. venorem *D*. 5. plateam *Laurentianus*. 8. om
Laurentianus pl. 36, 23 *liber non bonus*. isto *Parisinus*, istis *D*.
fortasse Verum istud populi fabula, *Quinte*, facit. sic fere *Scaliger*.
 10. tua est *libri*. 13. Qui *Minturnus et Perreius*: Quid *DL*.
 possim *D*. 14. nobis *Muretus*: vobis *DL*. 16. non qui *Scaliger*,
 namque *Itali*. attigerat *Parisinus et pr Riccardianus*. 17. sicula
L. 18. ad] hanc *DL*. 19. gnate *D*, gnati *L*.

Sive quod impia mens caeco flagrabat amore,
 Seu quod iners sterili semine natus erat,
 Et quaerendus is, unde foret nervosius illud,
 Quod posset zonam solvere virgineam.²

²⁵ Egregium narras mira pietate parentem,
 Qui ipse sui gnati minxerit in gremium.
 'Atqui non solum hoc se dicit cognitum habere
 Brixia Chinae suppositum specula,

Flavus quam molli percurrit flumine Mella,

³⁰ Brixia Veronae mater amata meae,

⁶¹ Sed de Postumio et Corneli narrat amore,
 Cum quibus illa malum fecit adulterium.

Dixerit hic aliquis 'qui tu isthaec, ianua, nosti,

Cui nunquam domini limine abesse licet,

⁵ Nec populum auscultare, sed hic suffixa tigillo
 Tantum operire soles aut aperire domum?

Saepe illam audivi furtiva voce loquentem

Solam cum ancillis haec sua flagitia,

Nomine dicentem quos diximus, ut pote quae mi

¹⁰ Speret nec linguam esse nec auriculam.

Praeterea addebat quendam, quem dicere nolo

Nomine, ne tollat rubra supercilia.

Longus homo est, magnas quoi lites intulit olim

Falsum mendaci ventre puerperium.²

¹⁵ Quod mihi fortuna casuque oppressus acerbo

Conscriptum hoc lacrimis mittis epistolium,

Naufragum, ut eiectum spumantibus aequoris undis

Sublevem et a mortis limine restituam,

Quem neque sancta Venus molli requiescere somno

60, 23. is *de coniectura posui*: ut *D*, et *Parisinus*, *om L*.

24. virginiam *D*. 25. narrem *D*. 26. nati minxerat *D*. 27. At-
 que *D*. se dicit hoc *L*. 28. Cenomanae supposita speculae

Colocius et apud Perreium Pisanus. alii Cycnea. 29. praecurrit
Cluverius. mello *DL*.

61, 3. hi *L*. quid *D*, quod *L*. 4. lumine *margo L*.

5. haec *L*, hoc *Laurentianus*. 7. audivit *L*. 8. sola *L*. cum

ancillis *Stattius*: conciliis *D*, cum conciliis *L*. 9 12. Homine *D*.

9. dissimus *D*. 10. Speraret *Itali*. 11. Praetere *D*. 12. te

L. 13. est *om D*. qui *DL*. 14. mendacii *L*. 15. casus-

que *D*. 16. mittit *L*. 17. Naufragium ut *L*. 19. sacra *pr L*

solus.

- 20 Desertum in lecto caelibe perpetitur,
 Nec veterum dulci scriptorum carmine Musae
 Oblectant, cum mens anxia pervigilat,
 Id gratum est mihi, me quoniam tibi dicis amicum,
 Muneraque et Musarum hinc petis et Veneris:
 25 Sed tibi ne mea sint ignota incommoda, Mani,
 Neu me odisse putes hospitis officium,
 Accipe, quis merser fortunae fluctibus ipse,
 Ne amplius a misero dona beata petas.
 Tempore quo primum vestis mihi tradita pura est,
 30 Incundum cum aetas florida ver ageret,
 62 Multa satis lusi: non est dea nescia nostri,
 Quae dulcem curis miscet amaritiem:
 Sed totum hoc studium luctu fraterna mihi mors
 Abstulit. o misero frater adempte mihi,
 5 Tu mea tu moriens fregisti commoda, frater,
 Tecum una tota est nostra sepulta domus,
 Omnia tecum una perierunt gaudia nostra,
 Quae tuus in vita dulcis alebat amor.
 Cuius ego interitu tota de mente fugavi
 10 Haec studia atque omnis delicias animi.
 Quare, quod scribis Veronae turpe Catullo
 Esse, quod hic quisquis de meliore nota
 Frigida deserto tepefacit membra cubili,
 Id, Mani, non est turpe, magis miserum est.
 15 Ignosces igitur, si, quae mihi luctus ademit,
 Haec tibi non tribuo munera, cum nequeo.
 Nam, quod scriptorum non magna est copia apud me,
 Hoc fit, quod Romae vivimus: illa domus,
 Illa mihi sedes, illic mea carpitur aetas:
 20 Huc una ex multis capsula me sequitur.
 Quod cum ita sit, nolim statuas nos mente maligna
 Id facere aut animo non satis ingenuo,
 Quod tibi non utriusque petenti copia facta est:

61, 22. ansia *D*. 23. quoniam *D et pr L*: quem *corr L*.
 24. prius et om *Parisinus*. 25. commoda *L*. manli *D*, mali *L*,
 quod *correxi*. 26. Heu *D*. 27. Aspice *D*.

62, 11. catulle *L*. 12. hic *L*: is *D solus*. malim quivis.
 cf. 60, 12. 13. tepefacta *Laurentianus*. tepefecit *Itali*: fortasse te-
 pefaxit. 14. manli *D*, mali *L*: quod *correxi*. 20. casula *Lauren-*
tianus. 21. nos statuas *L*. 22. ingenio *DL*. 23. posta est *L*.

Ultero ego deferrem, copia siqua foret.
 25 Non possum reticere, deae, qua me Allius in re
 Iuverit aut quantis iuverit officiis:
 Nec fugiens saeculis obliuiscens aetas
 Illius hoc caeca nocte tegat studium:
 Sed dicam vobis, vos porro dicite multis
 30 Millibus et facite haec charta loquatur anus

Notescatque magis mortuus atque magis,
 Nec tenuem texens sublimis aranea telam
 63 In deserto Alli nomine opus faciat.
 Nam, mihi quam dederit duplex Amathusia curam,
 Scitis, et in quo me corruerit genere,
 Cum tantum arderem quantum Trinacria rupes
 5 Lymphaque in Oetaeis Malia Thermopylis,
 Maesta neque assiduo tabescere lumina fetu
 Cessarent tristisque imbre madere genae,
 Qualis in aërii perlucens vertice montis
 Rivus muscoso prosilit e lapide,
 10 Qui cum de prona praeceps est valle volutus,
 Per medium sensim transit iter populi,
 Dulce viatori lasso in sudore levamen,
 Cum gravis exustos aestus hiulcat agros.
 Hic, velut in nigro iactatis turbine nautis
 15 Lenius aspirans aura secunda venit
 Iam prece Pollucis, iam Castoris implorate,
 Tale fuit nobis Manius auxilium.
 Is clausum lato patefecit limite campum,
 Isque domum nobis isque dedit dominam,

62, 24. differem *D*, diferrem *L*. 25. quam fallius *L*, quam fallimus *D*. *correzit Scaliger*. 27. sedis *pr L*. 30. certa *D et pr L*. 31. *interstitium in L*: Omnibus et (in *Parisinus*) trivialis vulgetur fabula passim *D*. *hic versus in codice Parisino Senecae ascribitur*. 33. texens tenuem *D*. arenea *D*. 34. Iucundum cum aetas (cometas *D*) florida ver (ut *L*) ageret *DL*. *post hunc interstitium est in L*.

63, 1. ali *L*, aliis *D*, alii *Parisinus*. *correzit Scaliger*. 2. anantusia *D*. 5. Limphe in *D*. ortheis *L*, cethis *Laurentianus*. manlia *D*, mathilia *L*. termophilis *DL*. 6. numula *DL*. 7. Cessaret *D*, Cessare *L*, Cessare ne *Laurentianus*. 8. aerei *D*. 9. prosilita e lapide *D solus*. 10. valde *pr L*. 11. sensim *Hauptius*: densi *DL*. 12. Duce *DL*. basso *DL*. levamus *DL*. 15. Levius *L*, Leniter *D*. 16. *fortasse imploratu*. 17. manlius *DL*, quod *correxi*. 18. crassum *D*, classum *pr L*.

- 20 Ad quam communes exerceremus amores.
 Quo mea se molli candida diva pede
 Intulit et trito fulgentem in limine plantam
 Innixa arguta constituit solea,
 Coniugis ut quondam flagrans advenit amore
- 25 Prothesilaeam Laodamia domum
 Inceptam frustra, nondum cum sanguine sacro
 Hostia caelestis pacificasset heros.
 Nil mihi tam valde placeat, Rhamnusia virgo,
 Quod temere invitis suscipiatur heris.
- 30 Quam ieiuna pium desideret ara cruorem,
 64 Docta est amisso Laodamia viro,
 Coniugis ante coacta novi dimittere collum,
 Quam veniens una atque altera rursus hiems
 Noctibus in longis avidum saturasset amorem,
 5 Posset ut abrupto vivere coniugio,
 Quod scibant Parcae non longo tempore abisse,
 Si miles muros isset ad Iliacos:
 Nam tum Helenae raptu primores Argivorum
 Coeperat ad sese Troia ciere viros,
- 10 Troia (nefas) commune sepulcrum Asiae Europaeque,
 Troia virum et virtutum omnium acerba cinis,
 Quaene etiam, nostro letum miserabile fratri
 Attulit. hei misero frater adempte mihi,
 Hei misero fratri iucundum lumen ademptum,
 15 Tecum una tota est nostra sepulta domus,
 Omnia tecum una perierunt gaudia nostra,
 Quae tuus in vita dulcis alebat amor.
 Quem nunc tam longe non inter nota sepulcra
 Nec prope cognatos compositum cineres,
 20 Sed Troia obscena, Troia infelice sepultum
 Detinet extremo terra aliena solo.

68, 23. in solea *D.* 25. Prothesileam *L.* laodomia *DL.* sic etiam 64, 1. 26. 28. Incepta *DL.* correxit *Turnebus.* 27. conciliasset *D.* 28. rānusia *D.* ranusia *L.* 29. eris *D.* 30. deficeret *D.* deficeret *L.*

64, 2. novum *D.* vovit *L.* correxit *Muretus.* 5. et obrupto *D* solus. 6. scribant *D.* malim scibat. 7. Similiter *pr L.* esset *D* solus. 11. finis *D.* 12. Quaene etiam *Nic. Heinsius:* Quae vetet id *DL.* 13. 14. ei *D.* 15. est *om D.* 18. Quae *DL.* 19. compositus cineris *L.* 20. sepulchrum *D.* 21. Detinat *D.*

Ad quam tum properans fertur undique pubes
 Graeca penetralis deseruisse focos,
 Ne Paris abducta gavisus libera moecha
 25 Otia pacato degeret in thalamo.
 Quo tibi tum casu, pulcherrima Laodamia,
 Ereptum est vita dulcius atque anima
 Coniugium: tanto te absorbens vertice amoris
 Aestus in abruptum detulerat barathrum,
 30 Quale ferunt Grai Pheneum prope Cylleneum
 65 Siccare emulsa pingue palude solum
 Quod quondam caesis montis fodisse medullis
 Audit falsiparens Amphitryoniades,
 Tempore quo certa Stymphalia monstra sagitta
 5 Perculit imperio deterioris heri,
 Pluribus ut caeli tereretur ianua divis,
 Hebe nec longa virginitate foret.
 Sed tuus altus amor barathro fuit altior illo.
 Qui divum domitum ferre iugum docuit:
 10 Nam neque tam carum confecto aetate parenti
 Una caput seri nata nepotis alit,
 Qui, cum divitiis vix tandem inventus avitis
 Nomen testatas intulit in tabulas,
 Impia derisi gentilis gaudia tollens
 15 Suscitata a cano volturium capiti:
 Nec tantum niveo gavisus est ulla columbo
 Compar, quae multo dicitur improbius
 Oscula mordenti semper decerpere rostro,
 Quamquam praecipue multivola est mulier.
 20 Sed tu horum magnos vicisti sola furores,
 Ut semel es flavo conciliata viro.

64, 22. simul *add Itali.* 23. penetrales *deseruisse deos D.*
 24. *Nec L.* 25. *placato D.* 26. *Quod L.* 28. *absolvens D.*
 29. *aruptum L. supra v. 5. abrupto.* 30. *Que D. peneum L.*
peneius D. correxit Avantius. cyleneum L. celenem D.
 65, 1. *Siccari DL. correxit Schraderus.* 3. *Aldit D solus,*
Audet L. correxit Palmerius. 5. *Pertulit DL.* 6. *terrētur L.*
 9. *divum D: tuum L. fortasse durum domitam.* 10. *nec D et pr L.*
^{tam}
causa L. 12. *tum D.* 15. *Suscitata L, Suscitata et D. vol-*
tarium D, vultarium L. 17. *improbius D.* 19. *Quam quae Vos-*
sius. 20. *tuorum L, horum (omisso tu) D.* 21. *es Riccardianus:*
est D, é L.

- Aut nihil aut paulo cui tu concedere digna
 Lux mea se nostrum contulit in gremium,
 Quam circumcursans hinc illinc saepe Cupido
 25 Fulgebat crocina candidus in tunica.
 Quae tamen etsi uno non est contenta Catullo,
 Rara verecundae furta feremus herae,
 Ne nimium simus stultorum more molesti.
 Saepe etiam Iuno, maxima caelicolum,
 30 Coniugis in culpa flagrantem quotidiana,
 66 Noscens omnivoli plurima furta Iovis.
 At, quia nec divis homines componier aequum est,
 2 Ingratum tremuli tolle parentis onus.
 Nec tamen illa mihi dextra deducta paterna
 Fragrantem Assyrio venit odore domum,
 5 Sed furtiva dedit mira munuscula nocte,
 Ipsius ex ipso dempta viri gremio.
 Quare illud satis est, si nobis is datur unus,
 Quem lapide illa diem candidiore notat.
 Hoc tibi, quod potui, confectum carmine munus,
 10 Pro multis, Alli, redditur officiis,
 Ne vestrum scabra tangat rubigine nomen
 Haec atque illa dies atque alia atque alia.
 Huc addent divi quam plurima, quae Themis olim
 Antiquis solita est munera ferre piis.
 15 Sitis felices et tu simul et tua vita
 Et domus ipsa, in qua lusimus, et domina,
 Et qui principio nobis terram dedit aufert,
 A quo sunt primo omnia nata bono,
 Et longe ante omnes mihi quae me carior ipso est,
 20 Lux mea, qua viva vivere dulce mihi est.

65, 22. paulum *Colocius*. tum *nescio quis ante Muretum*.
 24. huc illuc *D*. 28. scimus *L*. 30. continet iram *Santenius*,
 concoquit iram *ego*.
 66, 1. facta *L*. Atque nec *Laurentianus*. hominem *D*.
 componere *DL*. 2. fortasse tremulist illa. 3. deastra *DL*.
 4. Flagrantem asyrio *L*. 7. is] id *Laurentianus et Parisinus*.
 unis *L*. 8. dies *DL*. notet *D*. 9. quo *Muretus*. 10. aliis
DL. correxit Scaliger. Manli Colocius et alii. 11. Nec *L*. no-
 strum *D*. tangam *D*. 12. Nec *D*. 13. plura *D*. 15. Satis
L. et tua] a tua *D*. 16. ipsa om *L*. 17. terram nobis *D solus*.
 18. nota *D solus*. 19. qui *D*. ipse est *D*. 20. est om *D*.
 vivere mihi dulce est *L*.

Noli admirari, quare tibi femina nulla,
 Rufe, velit tenerum supposuisse femur,
 Non si illam raræ labefactes munere vestis
 Aut perluciduli deliciis lapidis.

25 Laedit te quaedam mala fabula, qua tibi fertur
 Valle sub alarum trux habitare caper.
 Hunc metuunt omnes. neque mirum: nam mala valde est
 Bestia, nec quicum bella puella cubet.
 Quare aut crudelem nasorum interfice pestem,
 30 Aut admirari desine cur fugiunt.

67 Nulli se dicit mulier mea nubere malle
 Quam mihi, non si se Iuppiter ipse petat.
 Dicit: sed mulier cupido quod dicit amanti,
 In vento et rapida scribere oportet aqua.

5 Si quoi, Virro, bono sacrorum obstitit hircus,
 Aut si quem merito tarda podagra secat,
 Aemulus iste tuus, qui vestrum exercet amorem,
 Mirifice est a te nactus utrunque malum.
 Nam quotiens futuit, totiens ulciscitur ambos:
 10 Illam affligit odore, ipse perit podagra.

Dicebas quondam solum te nosse Catullum,
 Lesbia, nec prae me velle tenere Iovem.
 Dilexi tum te non tantum ut vulgus amicam,
 Sed pater ut gnatos diligit et generos.
 15 Nunc te cognovi: quare etsi impensius uror,
 Multo mi tamen es vilior et levior.

66, 21—30 *om D et Riccardianus.* 22. Ruffe *L.* 23. Nos illa
 mare *L.* *Parisinus, Laurentianus. correxit Avantius in Ald. 1502.*
 labefactos *Parisinus et Laurentianus.* 24. pro luciduli *idem.*
 28. nec cum qua *L.* *sed, quantum scio, solus.* nec cui cum *Lauren-*
tianus.

67, 4. rabida *L.* 5. qua^o *L.* qua *D.* quo *Laurentianus.*
 viro *DL.* iure *Hauptius.* bono] homini *Guarinus.* sacer alarum
Itali. obstitit *D.* 6. quam *DL.* secat *D:* secum *L.* 8. Miri-
 ficæ *D.* Mirifico est fato *Godofredus Hermannus.* 9. futivit *D.*
 11. Dicabis *D.* 12. tum *Laurentianus et margo L:* tunc *D,* num
L. 14. natos *L.* et *L:* at *D.* 16. mi tamen es *Baptista Gua-*
rinus: ita me nec — : *D,* ita me nec *L.*

Qui potis est? inquis. quod amantem iniuria talis
Cogit amare magis, sed bene velle minus.

Desine de quoquam quicquam bene velle mereri

- 20 Aut aliquem fieri posse putare pium.
Omnia sunt ingrata, nihil fecisse benigne:
Immo etiam taedet, si fit, obestque magis;
Ut mihi, quem nemo gravius nec acerbius urget,
Quam modo qui me unum atque unicum amicum habuit.

- 25 **G**ellius audierat patrum obiurgare solere,
Siquis delicias diceret aut faceret.
Hoc ne ipsi accideret, patri perdesuit ipsam
Uxorem et patrum reddidit Harpocratem.
Quod voluit fecit: nam, quamvis inrumet ipsum
30 Nunc patrum, verbum non faciet patruus.

- 68 **R**ufe mihi frustra ac nequicquam credite amico
(Frustra? immo magno cum pretio atque malo),
Siccine subrepsi mei atque intestina perurens
Ei misero eripuisti omnia nostra bona?
5 Eripuisti, heu heu nostrae crudele venenum
Vitae, heu heu nostrae pestis amicitiae.
Sed nunc id doleo, quod purae pura puellae
Savia conminxit spurca saliva tua.

67, 17. Quid *D*, Quis *Laurentianus*. niquis *pr L*. telis *D solus*. 18. *Donat. Andr.* 4, 3, 3. 19. quisquam *L*. 22. si fit obestque magis] *sic fere Avantius, nisi quod taedet bis posuit: mihi si fit in stet, quod libri habent, latere videbatur. stetque (obestque margo L) magisque magis DL*. 23. qm *i. e.* quoniam *D*, quae *L*. 24. amicum habet *DL*, habuit amicum *Laurentianus*. 25. Lelilius *L*, Lelilius *D*. obiurgia *Laurentianus et Riccardianus*, abiurgia *D*, flere *DL*. 27. perdespuit *DL. correxit Scaliger*. 28. et *L*: at *D*.

68. 69. *Has duas paginas Scaligero duce hic posui, quas libri collocant post 70.* 68, 1. Ruffe *L*. 2. uno *Laurentianus*. 3. subrecti *DL*, subrepti *Parisinus et Laurentianus*. 4. Mi *Laurentianus*, Sic *D*, Si *L*, ex quo feci *Ei. miser D*. 5. Aripuisti *D*. 6. pectus *DL*. 7—10 libri ponunt post tria quae sequuntur disticha: huc revocavit *Scaliger*. 7. purae *L*: puer *D*. 8. conminxit *Scaliger*: coniunxit *DL*.

Verum id non impune feres: nam te omnia saecula
 10 Noscent, et qui sis fama loquetur anus.

Gallus habet fratres, quorum est lepidissima coniunx
 Alterius, lepidus filius alterius.

Gallus homo est bellus: nam dulces iungit amores,
 Cum puero ut bello bella puella cubet.

Gallus homo est stultus nec se videt esse maritum,
 Qui patruus patrum monstret adulterium.

11 **L**esbius est pulcher: quid ni? quem Lesbia malit
 Quam te cum tota gente, Catulle, tua.
 Sed tamen hic pulcher vendat cum gente Catullum,
 Si tria natorum savia reppererit.

15 **Q**uid dicam, Gelli, quare rosea ista labella
 Hiberna fiant candidiora nive,
 Mane domo cum exis et cum te octava quiete
 E molli longo suscitatur hora die?

Nescio quid certe est: an vere fama susurrat
 20 Grandia te medii tenta vorare viri?
 Sic certe est: clamant Victoris rupta miselli
 Ili, et emulso labra notata sero.

Nemone in tanto potuit populo esse, Iuventi,
 Bellus homo, quem tu diligere inciperes,
 25 Praeterquam iste tuus moribunda a sede Pisauri
 Hospes inaurata pallidior statua,
 Qui tibi nunc cordi est, quem tu praeponere nobis
 Audes, et nescis quod facinus facias.

Quinti, si tibi vis oculos debere Catullum
 30 Aut aliud siquid carius est oculis,

68, 9. Id verum non *DL*. 10. qui (quis *L*) sis (scis *D*) famu-
 losque (famuloque *L*) tenus *DL*. 11. ni quem *margo L*: inquam
DL. 12. Quō *D*. 14. notorum *Scaliger*, amatorum *Itali*. sua-
 via *D*. 17. domum *D*. exisset cum *L*. 18. Te *D*. susci-
 tet *D*. ora *DL*. 20. tanta *L*. 21. Sed *D*. 22. Ille te (de
Laurentianus) mulso *DL*. 23. Nemo me *D*. viventi *L*. 24. in-
 cipies *D*. 25. a om apud *Vibium Sequestr*. in v. Pisaurus.
 27. Quid *L*. num *D*. 28. quid *L*. 29. sit *D*. 30. siquis *D*.

69 Eripere ei noli, multo quod carius illi
Est oculis seu quid carius est oculis.

Lesbia mi praesente viro mala plurima dicit:
Hoc illi fatuo maxima laetitia est.

5 Mule, nihil sentis. si nostri oblita taceret,
Sana esset: nunc quod gannit et obloquitur;
Non solum meminit, sed, quae multo acrior est res,
Irata est, hoc est, uritur et loquitur.

Commoda dicebat, si quando commoda vellet
10 Dicere, et insidias Arrius hinsidias,
Et tum mirifice sperabat se esse locutum,
Cum quantum poterat dixerat hinsidias.
11 Credo, sic mater, sic Liber avunculus eius,
Sic maternus avus dixerat atque avia,
Hoc misso in Syriam requierant omnibus aures:
Audibant eadem haec leniter et leviter,
15 Nec sibi postilla metuebant talia verba,
Cum subito affertur nuntius horribilis,
Ionios fluctus, postquam illuc Arrius isset,
Iam non Ionios esse, sed Hionios.

Odi et amo. quare id faciam, fortasse requiris.
20 Nescio, sed fieri sentio et excrucior.

Quintia formosa est multis, mihi candida, longa,
Recta est. haec ego sic singula confiteor,
Totum illud formosa nego: nam nulla venustus,
Nulla in tam magno est corpore mica salis.

69, 4. Hec *D*, *Laurentianus*, *Riccardianus*. 5. Mulle *DL*.
6. *Samia pr L*. quod nunc garrat *Laurentianus*. canit *L*.
8. *Invita D solus*. coquitur *Lipsius*. 9. *Commoda DL v. Quinctilian. inst.* 1, 5, 20. p. 57. 10. *arrius . . . insidias D*, *arrius insidias haec L*, *arrius insidias Laurentianus*. Et, *Cum*] *hoc distichon in libris ponitur post v.* 16. Et *cum D*. *insidias DL*. 11. *ei est D*, *eius est L*. 13. *Hic pr L*. *syria DL*. *requierant Laurentianus*: *requiebant D*, *requierunt L*. 14. *Audiebant L*. *hoc Laurentianus*. 17. *postquam D*. *artius Laurentianus*, *arctius DL*. 18. *sed ionios DL*. 21. *est formosa est D*. 24. *Quintilianus 6, 3, 18*. *corpore est L*.

25 Lesbia formosa est, quae cum pulcherrima tota est,
Tum omnibus una omnes surripuit Veneres.

Nulla potest mulier tantum se dicere amatam
Vere, quantum a me Lesbia amata mea es.
Nulla fides nullo fuit unquam foedere tanta,
30 Quanta in amore tuo ex parte reperta mea est.
70 Nunc est mens diducta tua, mea Lesbia, culpa,
Atque ita se officio perdidit ipsa suo,
Ut iam nec bene velle queat tibi, si optima fias,
Nec desistere amare, omnia si facias.

5 Siqua recordanti benefacta priora voluptas
Est homini, cum se cogitat esse pium,
Nec sanctam violasse fidem, nec foedere in ullo
Divum ad fallendos numine abusum homines,
Multa parata manent in longa aetate, Catulle,
10 Ex hoc ingrato gaudia amore tibi.
Nam quaecunque homines bene cuiquam aut dicere possunt
Aut facere, haec a te dictaque factaque sunt,
Omnia quae ingratae perierunt credita menti.
Quare iam te cur amplius excrucies?
15 Quin tu animo affirmas itaque istinc teque reducis,
Et deis invitis desinis esse miser?
Difficile est longum subito deponere amorem.
Difficile est, verum hoc qua lubet efficias:
Una salus haec est, hoc est tibi pervincendum:
20 Hoc facias, sive id non pote sive pote.
O dii, si vestrum est misereri, aut si quibus unquam
Extremam iam ipsa morte tulistis opem,

69, 26. subripuit *D*, arripuit *L*. 28. a me *om D*. est *DL*.
correxit Scaliger. 29. ullo *L*. tanto *L*.

70, 1. Nunc *Quiacianus* vel errore *felici* vel de coniectura *Itali*:
Huc *DL*. deducta *DL*: quod *correxi*. me *D*. 2. prodidit *D*.
3. velleque tot tibi *DL*, queam *Itali*. 6. hominum *D*. 7. foedere
nullo *DL*. 8. adusum *D*. 9. manenti in *L*. 11. ut *L*.
13. Omniaque *DL*. 14. cur te iam *L*. 15. Qui *DL*. itaque
Scaliger: teque *D*, atque *L*. instinctoque *Laurentianus*, instinctaque
D, instincto *L*. *correxit Heinsius*. 16. Vt *L*. des *DL*.
invito desinas *D*. 18. qualibet *Riccardianus*, quam lubet *L*, qualibus
D. efficias *D*. 19. hoc est hoc et tibi *D*. 20. facies *L*.
22. Extrema *Laurentianus*. ipsam *idem*.

Me miserum aspicate (et, si vitam puriter egi,
 Eripite hanc pestem perniciemque mihi),
 25 Hei mihi surrepens imos ut torpor in artus
 Expulit ex omni pectore laetias.
 Non iam illud quaero, contra ut me diligat illa,
 Aut, quod non potis est, esse pudica velit:
 Ipse valere opto et tetrum hunc deponere morbum.
 30 O dii, reddite mi hoc pro pietate mea.

71 Quid facit is, Gelli, qui cum matre atque sorore
 Prurit et abiectis pervigilat tunicis?
 Quid facit is, patruum qui non sinit esse maritum?
 Ecqui scis quantum suscipiat sceleris?
 5 Suscipit, o Gelli, quantum non ultima Tethys
 Nec genitor Nympharum abluit Oceanus:
 Nam nihil est quicquam sceleris, quo prodeat ultra,
 Non si demisso se ipse voret capite.

Gellius est tenuis: quid ni? cui tam bona mater
 10 Tamque valens vivat tamque venusta soror
 Tamque bonus patruus tamque omnia plena puellis
 Cognatis, quare is desinat esse macer?
 Qui ut nihil attingat, nisi quod fas tangere non est,
 Quantumvis quare sit macer invenies.

15 Nascatur Magus ex Gelli matrisque nefando
 Coniugio et discat Persicum aruspicum:
 Nam Magus ex matre et gnato gignatur oportet,
 Si vera est Persarum impia relligio,
 Gnatus ut accepto veneretur carmine divos
 20 Omentum in flamma pingue liquefaciens.

70, 23. pueriter *L.* 25. Seu *DL.* ut *D:* in *L.* corpore
 in *DL.* 26. delitias *D.* 27. me ut me *Laurentianus.* 29. et
 iterum *pr L.* 30. proprietate *L.*

71, 1. 2. facis is *D.* 2. Prurit *pr L.* 4. Et qui *D,* Ecquid
Laurentianus, Et quid *L.* quantum *D,* tantum *L.* 5. quantum
D. 7. quod *D.* 8. se ipso *D.* 9. Bellius *D.* 10. iuvat *D.*
 12. mater *D.* 14. sit *Laurentianus:* sis *D,* fit *L.* 15. magnus
L. 17. magnus *L.* 19. ut *L:* ait *D.* voveretur *D.* 20. Omne
 tum *pr L.* flammam *L.*

Non ideo, Gelli, sperabam te mihi fidum
 In misero hoc nostro, hoc perduto amore fore,
 Quod te cognossem bene constantemve putarem
 Aut posse a turpi mentem inhibere probro,
 25 Sed neque quod matrem nec germanam esse videbam
 Hanc tibi, cuius me magnus edebat amor.
 Et quamvis tecum multo coniungerer usu,
 Non satis id causae credideram esse tibi.
 Tu satis id ducti: tantum tibi gaudium in omni
 30 Culpa est, in quacunque est aliquid sceleris.

72 **L**esbia mi dicit semper male nec tacet unquam
 2 De me: Lesbia me dispeream nisi amat.
 Quo signo? quia sunt totidem mea: deprecor illam
 Assidue, verum dispeream nisi amo.

3 **N**il nimium studeo, Caesar, tibi velle placere,
 Nec scire utrum sis albus an ater homo.

5 **M**entula moechatur. moechatur mentula: certe.
 Hoc est, quod dicunt, ipsa olera olla legit.

Zmyrna mei Cinnae nonam post denique messem
 Quam coepta est nonamque edita post hiemem,
 Millia cum interea quingenta Hortensius uno
 10 **Z**myrna cavas Satrachi penitus mittetur ad undas,

71, 22. prius hoc om *Laurentianus*. 22. constantētye *L*, constantētye *D*. 24. Haud *D*. a *D*: aut *L*. mente *L*. probro *D*. 26. Nam *pr L*. 27. coniungerer *D*. 29. satis inducti *DL*. 30. Culpa et in *D*.

72, 2. dispeream *D*, dispereat *Gellius Schoppii* 6, 16. Quo, assidue] *hos versus om D, Laurentianus, Riccardianus, pr L et multi alii: addidere Itali ex Gellio. sunt L, Parisinus: sin Gellius Schoppii. mea Parisinus, Commelinianus et Mediolanensis* 24, in quo hoc distichon post v. 22 ponitur: ea *L et Gellius Schoppii. vero L*. 4. Nec si ore *L*, Ne nisi orem *D*. si *L*. salvus an alter *DL. v. Quinctilian. inst.* 11, 1, 38. p. 969. 6. olera olla *D*.

7. 11. Zmyrna *D*, Zmyrna *L. v. Philargyr. ad Virgil. ecl.* 9, 35 et *comment. Horatii Cruq. p.* 635. cine *D*. 8. cepta novamque *D*. 10. interstitium in *D*, non in *L*. 11. canas *DL*.

Zmyrnam cana diu saecula pervoluent.
 At Volusi annales Paduam morientur ad ipsam
 Et laxas scombris saepe dabunt tunicas.

15 **P**arva mei mihi sint cordi monumenta . . . . :
 At populus tumido gaudeat Antimacho.

Si quicquam mutis gratum acceptumve sepulcris
 Accidere a nostro, Calve, dolore potest,
 Quo desiderio veteres renovamus amores
 20 Atque olim missas flemus amicitias,
 Certe non tanto mors immatura dolori est
 Quintiliae, quantum gaudet amore tuo.

Non (ita me dii ament) quicquam referre putavi,
 Utrumne os an culum olfacerem Aemilio.
 25 Nihilo mundius hoc, nihiloque immundior ille,
 Verum etiam culus mundior et melior:
 Nam sine dentibus est. hic dentis sesquipedalis,
 Gingivas vero ploxemi habet veteris,
 Praeterea rictum qualem defessus in aestu
 30 Meientis mulae cunnus habere solet.

73 **H**ic futuit multas et se facit esse venustum,
 Et non pistrino traditur atque asino?
 Quem siqua attingit, non illam posse putemus
 Aegroti culum lingere carnificis?

72, 12. Zmyrnam cana *L*, Zinyrna incana *D*. pervoluit *DL*.
 13. annales *D*. 15. laboris *D*. sodalis *Avantius* in *Ald.* 1502.
 16. enthimaco *L*, enthimare *D*. 17. Di *D*. et gratum *L*. 18. Ac-
 cipere *D*. calle *D*. 20. Orco mersas *Hauptius*. 21. dolore est
L, dolor est *Laurentianus*. 22. quanto *D*. 23. quicquid *L*.
 24. Utrum os *DL*. 25. Nihil margo *L*. mundior *D*, immundior
 margo *L*. nihiloque margo *L*: nihilo *D*, nobisque *L*. immun-
 dius *L*. illo *D*, ex quo feci ille: illud *L*. 27. hos post dentis
 add *D*, os *Riccardianus*. sesquipedalis *D*, seseque dedalis *L*.
 28. ploxemi vel ploxeni apud *Quinctilian.* *inst.* 1, 5, 8. p. 53, ploxini
 in *fragm. Festi* p. 40 et hoc apud *Festum Paulus legit*; ploxonio *L*,
 interstitium in *D*. 29. defessus *L*: merentis *D*, meientis *Riccar-*
dianus. diffissus *Stattius*. aestum *DL*. 30. Defessus *D*.

73, 1. Nec *D*. se fecit *L*. 2. petrino *D*.

5 In te, si in quenquam, dici pote, putide Victi,
 Id quod verbosis dicitur et fatuis.
 Ista cum lingua, si usus veniat tibi, possis
 Culos et crepidas lingere carpatinas.
 Si nos omnino vis omnes perdere, Victi,
 10 Hisce: omnino quod cupis efficies.

Surripui tibi, dum ludis, mellite Iuventi,
 Suaviolum dulci dulcius ambrosia.
 Verum id non impune tuli: namque amplius horam
 Suffixum in summa me memini esse cruce,
 15 Dum tibi me purgo nec possum fletibus ullis
 Tantillum vestrae demere saevitiae.
 Nam simul id factum est, multis diluta labella
 Abstersti guttis omnibus articulis,
 Ne quicquam nostro contractum ex ore maneret,
 20 Tanquam commictae spurca saliva lupae.
 Praeterea infesto miserum me tradere Amori
 Non cessasti omnique excruciare modo,
 Ut mi ex ambrosia mutatum iam foret illud
 Saviolum tristi tristius helleboro.
 25 Quam quoniam poenam misero proponis amori,
 Nunquam iam posthac basia surripiam.

Caelius Auflenum et Quintius Auflenam
 Flos Veronensum depereunt iuvenum,
 Hic fratrem, ille sororem. hoc est, quod dicitur, illud
 30 Fratrum vere dulce sodalium.

73, 5. in quenquam *margo L*: inquam quam *L*, inquam quod *D*.
 potest *D*. 6—9 *om D*, sed, quod scio, solus. 6. In *Riccardianus*.
 7. unus *pr L*. venia *Riccardianus*. 8. carpathias
idem. 10. Discas *DL*. correxit *Vossius*. 11. Surripuit *L*.
 12. ambrosio *L*. 14. me *om D*. 18. Abstersi guttis *D*, Guttis ab-
 stersi *L*. 19. Nec *L*. vestro *D*. 20. commictae *Vossius*: com-
 mitte *Laurentianus*, coniuncte *D*, coniunctae *L*. 22. Nunc *D*.
 23. mihi *DL*. ambrosio *L*. 24. Suaviolum *D*. eleboro *DL*.
 25. praeponis *DL*. 26. iam *om D*. 27. Melius aufelium et quin-
 tus auflenam *D*. 28. Veronensium *L*, treronensium *pr L*. depe-
 reant *D*, depereret *L*, depererant *Laurentianus*. 29. sorores *L*.
 est quod *om D*.

74 Cui faveam potius? Caeli, tibi: nam tua nobis
 Perfecta exigitur unica amicitia,
 Cum vesana meas torreret flamma medullas.
 Sis felix, Caeli, sis in amore potens.

5 **M**ultas per gentes et multa per aequora vectus
 Advenio has miseram, frater, ad inferias,
 Ut te postremo donarem munere mortis
 Et mutam nequicquam alloquerer cinerem,
 Quandoquidem fortuna mihi te te abstulit ipsum,
 10 Heu miser indigne frater adempte mihi.
 Nunc tamen interea, prisco quae more parentum
 Tradita sunt tristis munera ad inferias,
 Accipe fraterno multum manantia fletu,
 Atque in perpetuum, frater, ave atque vale.

15 **S**i quicquam tacito commissum est fido ab amico,
 Cuius sit penitus nota fides animi,
 Meque esse invenies illorum iure sacratum,
 Corneli, et factum me esse puta Harpocratem.

Aut sodes mihi redde decem sestertia, Silo,
 20 Deinde esto quamvis saevus et indomitus:
 Aut, si te nummi delectant, desine quaeso
 Leno esse atque idem saevus et indomitus.

Credis me potuisse meae maledicere vitae,
 Ambobus mihi quae carior est oculis?
 25 Non potui, nec, si possem, tam perditae amarem.
 Sed tu cum Tappone omnia monstra facis.

74, 1. cele *D.* 2. est igitur est *L.* Perspecta exigit hoc *Colo-*
cius, Minturnus et Perreius, Per facta exhibita est ego. 3. vexana
D, vessana L. 4. in *L:* mihi *D.* 8. mutum *D.* 9. Quando
 quid *D.* 11. Nec *D.* interea hoc *L.* priscoque *L,* prisco de
D. 12. tristi *L, interstitium in D.* munere *L.* 13. multa mea
 munera fletu *D.* 19. decem *om D.* sextertia *D.* 20. est ó *L,*
 es o *D.* 21. mimi *DL,* numi *Laurentianus.* 23. Credis mi *D.*
 maladicere *D.* 24. mihi *L:* nobis *D.* 25. amare *L.* 26. cum
 tappone *L:* cum cappone *Laurentianus, cuncta potes D.*

Mentula conatur Pipleum scandere montem:
Musae furcillis praecipitem eiiciunt.

Cum puero bello praeconem qui videt esse,
30 Quid credat, nisi se vendere discupere?

75 **S**i quicquam cupido optantique obtigit unquam
Inspiranti, hoc est gratum animo proprie.
Quare hoc est gratum nobis quoque carius auro,
Quod te restituis, Lesbia, mi cupido.
5 Restituis cupido atque inspiranti ipsa refers te
Nobis. o lucem candidiore nota!
Quis me uno vivit felicior, aut magis . . . .
Optandus vita dicere quis poterit?

Si Comini arbitrio populari cana senectus
10 Spurcata impuris moribus intereat,
Non equidem dubito quin primum inimica honorum
Lingua execta avido sit data vulturio,
Effossos oculos voret atro gutture corvus,
Intestina canes, cetera membra lupi.

15 **I**ucundum, mea vita, mihi proponis amorem
Hunc nostrum inter nos perpetuumque fore.
Dii magni, facite ut vere promittere possit,
Atque id sincere dicat et ex animo,
Ut liceat nobis tota perducere vita
20 Aeternum hoc sanctae foedus amicitiae.

74, 27. Centula *D.* pipleium *Laurentianus.* scindere *L.*
28. furcillis *Laurentianus:* forcillis *L.* fortillis *D.* 29. bello *Itali:*
obelio *D.* obellio *L.* esse *margo L.* ipse *DL.* 30. Qui *D.*

75, 1. quicquid *L.* ottigit *D.* 2. animi *D.* 3. est *om L.*
nobisque est *Hauptius.* 6. luce *DL.* 7. Quis me vivit uno
uno felicior *D.* me est *L.* hac est *Parisinus,* me est *Laurentia-*
nus. fortasse hac res Optandas. 9. Sic homini *DL.* arbitrio
populari *Riccardianus:* populari *om D* spatio relicto post arbitrio, po-
populari arbitrio *L.* tua ante cana *DL,* quod *Itali delendum esse*
viderunt. 12. excepta *D,* exerta *L.* 15. Iocundum *D.* amore
pr L. 16. Nunc *D.* 19. producere *codices Statii.* 20. Ater-
num *D,* Alternum *Laurentianus.*

Aufilena, bonae semper laudantur amicae:

Accipiunt pretium, quae facere instituunt.

Tu, quod promisti, mihi quod mentita, inimica es,

Quod nec das nec fers, saepe facis facinus.

25 Aut facere ingenuae est, aut non promisse pudicae,

Aufilena, fuit: sed data corripere

Fraudando plus quam meretricis avarae,

Quae sese toto corpore prostituit.

Aufilena, viro contentas vivere solo,

30 Nuptarum laus e laudibus eximiis:

76 Sed cuivis quamvis potius succumbere par est,

Quam matrem fratres ex patruo.

Multus homo est Naso nec tecum multus homo sed
Descendit: Naso, multus es et pathicus.

5 Consule Pompeio primum duo, Cinna, solebant

Mecilia: facto consule nunc iterum

Manserunt duo, sed creverunt milia in unum

Singulum. fecundum semen adulterio.

Firmanus saltu non falso Mentula dives

10 Fertur, qui tot res in se habet egregias,

Aucupium, omne genus piscis, prata, arva ferasque.

Nequicquam: fructus sumptibus exuperat.

Quare concedo sit dives, dum omnia desint.

Saltum laudemus, dum modo ipse egeat.

75, 22, quod *margo L.* 23, promisisti *DL.* 24, et fers *Itali.*
25, promissa *DL.* 27, efficit *add L.*, effecit *Parisinus*, effici *Ric-*
cardianus. 28, tota *L.* praestituit *D.* 29, Aufilenam *L.*, Su-
philomena *D.* contentas *Scaliger*: contentam *DL.* 30, e *Scaliger*:
est *DL.*

76, 1, Sed cuius *DL.* pars est *L.* 2, nullum interstitium
in *L.*, efficere *Itali.* 3, nec *D.* neque *L.* sed *D.* que *L.*
6, fortasse *Maeciliam.* 8, Singula *Itali.* 9, saltu *Avantius in*
Aid. 1502: salius *DL.* mensula *D.* 11, Aucupiam *L.*, Aucupiam
Laurentianus. 12, Nec quicquam sumptus fructibus *D.* 14, Sal-
tem *DL.* fortasse dum domo ipse.

15 **M**entula, habes instar triginta iugera prati,
 Quadraginta arvi: cetera sunt maria.
 Cur non divitiis Croesum superare potis sit,
 Uno qui in saltu totmoda possideat,
 Prata, arva, ingentes silvas saltusque paludesque
 20 Usque ad Hyperboreos et mare ad Oceanum?
 Omnia magna haec sunt, tamen ipse es maximus ultro,
 Non homo, sed vero mentula magna minax.

Saepe tibi studioso animo venante requires
 Carmina uti possem mittere Battiadae,
 25 Qui te lenirem nobis, neu conarere
 Telis infestum mittere in usque caput,
 Hunc video mihi nunc frustra sumptum esse laborem,
 Gelli, nec nostras hic valuisse preces.
 Contra nos tela ista tua evitamus amictu:
 30 At fixus nostris tu dabi supplicium.

76, 15. habet *DL*, quod *correxi*. inster *D*. 17. crhesum
D. potuisset *L*. 19. saltusque paludesque *Laurentianus*: saltus
 paludesque *L*, altusque paludes *D*. 21. es *Italus in codice impresso*
Vaticano: et *D*, si *L*. ultor *DL*. 23. animo *om D*. requi-
 rens *Avantius*: requires *DL*. 24. buttriadae *D*, batriadae *L*.
 28. infesta *L*. mitteremusque *DL*. 27. Hunc ego video *D*.
 nunc mihi *L*. 28. hinc *L*. preceps *D*. 29. evitabimus *L*.
 amicta *DL*. 30. Affixus *L*. dabis *DL*. 1423 di 20. Novembr.
Parisinus. Explicit liber Catulli Veronensis. Laus Deo omnipo-
 tenti. Gherardus Cerasius de Florentia scripsit pro Ioanne Cosme
 de Medicis. Amen. *Laurentianus*. Finis MCCCLXIII *D*. Finit
 Liber Catulli poetae *L*.

FRAGMENTA.

1.

At non effugies meos iambos.*Commentator Horat. Cruq. carm. 1, 16, 24. conf. p. 21, 11.*

2.

**Hunc lucum tibi dedico consecroque, Priape.
Qua domus tua Lampsaci est quaque Priape.
Nam te praecipue in suis urbibus colit ora
Hellespontia ceteris ostriosior oris.***Terentianus Maurus v. 2755. Atilius Fortun. p. 2675 seq. 2697.**Marius Victorinus p. 2567. 2598 seqq. Censorinus fr. de metr.
p. 2727, p. 97 Iahn.*

3.

de meo ligurrire libido est.**Catulus Priopo (Priapeo): Nonius 2, 507 p. 134.**

4.

[Animula miserula properiter abiit.]*Nonius 11, 63 p. 517. Sereno ascribit Diomedes p. 513.*

5.

[Lucida qua splendent summi carchesia mali.]*Nonius 15, 28 p. 546. Cinna, Lucida confulgent alti carchesia
mali: Isidorus orig. 19, 2.*

6.

[Falleret indepremsus et irremeabilis error.]*Est autem versus Catulli. Servius ad Vergil. Aen. 5, 591. conf.
p. 46, 2.*

7.

Cannabia exc . . . . . *carbasus Euros*

Umbrosa c . . . . . *an* . . . .

Carbasus et masculino et feminino genere dictus est. *Catullus*:
Interpr. Vergil. Veron. ad Aen. 8, 34.

8.

Quo te carmine dicam, Rhaetica? Hanc uvam Cato praecipue laudat in libris quos scripsit ad filium: contra *Catullus* eam vituperat et dicit nulli rei aptam esse, miraturque cur eam laudaverit Cato. *Servius ad georg. 2, 95.*

9.

Hinc *Theocriti* apud Graecos, *Catulli* apud nos proximeque *Vergilii* incantamentorum amatoria imitatio. *Plinius hist. nat. 28, 2, s. 4.*

10.

Hinc etiam *Catullus* cavere dixit. *Servius ad Aen. 4, 409. conf. p. 26, 1. 2. 34, 5.*

11.

Notandum sane etiam de iride arcum genere masculino dicere *Vergilium*: *Catullus* et alii genere feminino ponunt. *Servius ad Aen. 5, 610.*

12.

Catullus hoc turben dicit, ut hoc carmen. *Servius ad Aen. 7, 378. conf. 45, 24.*

C. LICINII CALVI
CARMINUM FRAGMENTA.

1.

Durum rus fugis et laboriosum.

in poematis: *Gellius* 9, 12. Gallus poematis: *Nonius* 2, 491 p. 133.

2.

Et talis Curius pereruditus.

hendecasyllabus: *Asconius ad Cicer. orat. in toga candida*.

3.

vaga candido Nympha quod secet ungui.

in poemate: *Charisius* 1, p. 120. *Lilium addit Broukhusius*.

4.

cum iam fulva cinis fuero.

in carminibus: *Charisius* 1, p. 78 et *Nonius* 3, 51 p. 198, ubi legitur fuerit.

5.

Forsitan hoc etiam gaudeat ipsa cinis.

in carminibus: *Charisius* 1, p. 76.

6.

Magnus, quem metuunt omnes, digito caput uno

Scalpit. quid credas hunc sibi velle? virum.

carmen: *Seneca contro.* 5, 30 et 3, 19. *schol. Lucani* 7, 726. qui *Martiali tribuit et habet homines (omnes Pithoeus edidit) et quid dicas*.

7.

Bithynia quicquid

Et paedicator Caesaris umquam habuit.

Sustonius in Caesare 49.

8.
C. Calvo (Caesar) post famosa epigrammata de reconciliatione
per amicos agenti ultro ac prior scripsit. *Suetonius in Cas-
sare* 73.
9.
Eumque (Tigellium) addictum iam tum puto esse Calvi Licinii
Hipponacteo praeconio. *Cicero epist.* 7, 24.
10.
Hesperium ante iubar quatiens.
in epithalamio: *Priscianus* 5, p. 658.
11.
Cum gravis ingenti connivere pupula somno.
Priscianus 9, p. 866. urgenti *N. Heinsius*.
12.
partus gravido portabat in alvo.
Charisius 1, p. 61. sed pro Calvi nomine codex habet alvus.
13.
Pollentemque deum Venerem.
Macrobius Saturn. 3, 8. *Servius ad Aen.* 2, 632.
14.
Et leges sanctas docuit et cara iugavit
Corpora conubiis et magnas condidit urbes.
alii dicunt favere nuptiis Cererem, quod prima nupserit Iovi et
condendis urbibus praesit, ut Calvus docet: *Servius ad Aen.*
4, 58.
15.
hunc tanto munere digna.
Servius ad Aen. 11, 169.
16.
Ah virgo infelix, herbis pasceris amaris.
in Io: *Servius ad ecl.* 6, 47.
17.
Sol quoque perpetuos meminit requiescere cursus.
in Io: *Servius ad ecl.* 8, 4.

18.

Frigida iam celeri peragrata Borysthenis ora.
in Io: *Probus gramm. inst. 1, p. 1394.*

19.

Mens mea dira sibi praedicens omnia vecors.
in Io: *Probus gramm. inst. 1, p. 1405.*

20.

lingua vino

Temptantur et pedes.
hos versus de Calvo poeta transtulit: ait enim ille 'lingua — pedes': *scholia Bernensia ad Verg. georg. 2, 94.*

21.

Dicunt Iovem commutasse, cum bonus et malus non discernentur, terra omnia liberius ferente, quod Calvus canit: *Iunilius ad Verg. georg. 1, 125.*

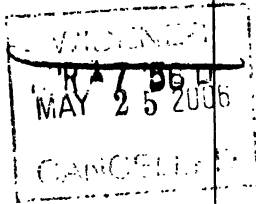
Vertical line on the left side of the page.

**This book should be returned to
the Library on or before the last date
stamped below.**

**A fine of five cents a day is incurred
by retaining it beyond the specified
time.**

Please return promptly.

Lc 29.198
Q Valerii Catulli liber

Widener Library

003002635

3 2044 085 188 324